

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Fakulta tělesné výchovy a sportu

Obor: Management TVS

Diplomová práce

**Odras Nového občanského zákoníku v životě
sportovních spolků na lokální úrovni**

Vedoucí práce:

doc. PhDr. Irena Slepíčková, CSc.

Zpracoval:

Šimon Šťastný

Praha, prosinec 2015

Prohlašuji, že jsem závěrečnou diplomovou práci zpracoval samostatně, a že jsem uvedl všechny použité informační zdroje a literaturu. Tato práce, ani její podstatná část, nebyla předložena k získání jiného nebo stejného akademického titulu.

V Praze

.....

podpis studenta

Evidenční list

Souhlasím se zapůjčením své diplomové práce ke studijním účelům. Uživatel svým podpisem stvrzuje, že tuto diplomovou práci použil ke studiu a prohlašuje, že ji uvede mezi použitými prameny.

Jméno a příjmení: Fakulta / katedra: Datum vypůjčení: Podpis:

Zde bych chtěl poděkovat všem, kteří mi ochotně pomáhali a podporovali mě při tvorbě práce. Děkuji vedoucí mé práce paní doc. PhDr. Ireně Slepíčkové, CSc. za trpělivost a mnohé korektury a také děkuji Bc. Martě Šťastné za expertní rady z daňové problematiky. Dále pak děkuji své rodině za podporu při psaní práce.

Abstrakt

Název:

Odraz Nového občanského zákoníku v životě sportovních spolků na lokální úrovni

Cíle:

Cílem této diplomové práce je na základě kvalitativního výzkumu, konkrétněji pomocí hloubkového interview, zjistit změny v životě lokálních sportovních spolků v rámci Nového občanského zákoníku. Mezi konkrétní úkoly pak patří výzkum rozdílů v organizačním, účetním a daňovém řízení spolků a návrh doporučení, která by spolkům usnadnila přechod na Nový občanský zákoník.

Metody:

Tato práce využívá kvalitativní metody, konkrétněji hloubkového interview, které nejlépe pomáhá komplexně nahlédnout na celou problematiku. Polostrukturovaný rozhovor je veden prostřednictvím předpřipravených otázek, které si však respondent bude flexibilně upravovat dle konkrétní situace a reakcí dotazovaného. V případě dostupnosti bude také výzkumník analyzovat legislativní dokumenty dotazovaných spolků a pobočných spolků, tak aby upřesnil a zároveň ověřil odpovědi v rámci výzkumu. Vše je doplněné o zjednodušenou analýzu veřejného rejstříku, která napomůže zjistit současný stav reakcí sportovních spolků na změny NOZ.

Výsledky:

Na základě výzkumu bylo zjištěno, že spolky, které jsou určitým způsobem propojeny se soukromým sektorem nebo spolky, o které je dobře postaráno v rámci zastřešujících organizací a spolky, které mají mezi svými členy účetní, daňové či právní profesionály, ochotné spolku poskytnout svou expertní pomoc, mají větší pravděpodobnost, že se s celou problematikou legislativních změn správně vypořádají. Ostatní spolky, které obdobné benefity využívat nemohou, budou mít přizpůsobení se NOZ velice složité, vzhledem ke znalostní, časové i finanční náročnosti. Tyto spolky budou vystaveny přímé hrozbě zavedené v souvislosti s NOZ a to soudní likvidaci a finanční penalizaci.

Klíčová slova:

Sportovní spolek, Nový občanský zákoník, kvalitativní výzkum, Zákon o dani z příjmů právnických osob, Zákon o účetnictví, Zákon o veřejných rejstřících.

Abstract

Title:

Reflections of the New Civil Code in the life of sports clubs at the local level.

Objectives:

The goal of this diploma thesis is to specify the changes in the life of sports clubs at the local level after the New Civil Code, which came into effect on 1. 1. 2014. The main object is to discover the changes in the structure of the non-profit sport organizations, tax management of the sports clubs and also to offer concrete advices, which would help to cope with the transformation to the New Civil Code.

Methods:

In this thesis the qualitative method is used. Semi-structured interviews are helping to get the complex overview of the problems and concrete issues. In case of availability, the legislative documents of interviewed non-profit sport organizations are analyzed to specify and verify their answers. Research is supplemented by basic analyzes of public register, which will help to describe current situation of reactions on the New Civil Code.

Results:

Thanks to the research it was discovered that non-profit sport organizations, which have the help of private sector, support of umbrella organization or advantage of having professional member with experiences in accounting, taxes or law, will more likely manage with all the changes caused by the new legislative. Rest of the non-profit sport organizations, without having such possibilities as for example using advices from experts, will very likely struggle to adapt to the new public law. It is mainly because of the deep need of knowledge, new costs and time-wasting administration. These non-profit organizations will face the threat of financial penalties and even risk of being cancelled.

Keywords:

Sports club, the New Civil Code, qualitative research, Income Tax Law for legal entities, Accounting Law, the Law of the public register.

Obsah:

1	ÚVOD.....	9
2	TEORETICKÁ ČÁST.....	11
2.1	Vymezení a vývoj NNO v České republice.....	11
2.1.1	Vymezení neziskového sektoru	11
2.1.2	Vývoj neziskového sektoru do roku 1989.....	14
2.1.3	Neziskový sektor po roce 1989.....	16
2.1.4	Neziskový sektor dnes	20
2.2	Charakteristika spolků a změny v jejich fungování dle NOZ.....	23
2.2.1	Založení spolku a vznik spolku	24
2.2.2	Členství ve spolku, pobočném spolku a zánik členství.....	25
2.2.3	Organizační struktura spolku	26
2.2.4	Fúze spolku.....	27
2.2.5	Rozdělení spolku	28
2.2.6	Zrušení spolku a jeho likvidace	29
2.2.7	Pobočný spolek.....	30
2.2.8	Neplatnost rozhodnutí orgánů sportovního spolku	30
2.2.9	Veřejná prospěšnost a spolky	31
2.3	Daňový a účetní dopad na spolky ve vazbě na NOZ	31
2.3.1	Veřejně prospěšný poplatník v zákoně o dani z příjmů	32
2.3.2	Konstrukce základu daně u veřejně prospěšného poplatníka.....	33
2.3.3	Účetnictví veřejně prospěšných poplatníků - spolků	34
2.3.4	Osvobození od daně z příjmů u spolků.....	36
2.3.5	Snížení daňového základu v případě spolků	37
2.3.6	Povinnost registrace a povinnost podat daňové přiznání	39
2.3.7	Povinnost ověřit účetní závěrku auditorem.....	39
2.3.8	Povinnost zveřejnit účetní závěrku spolku.....	40
2.4	Reálné hrozby v rámci NOZ.....	40
2.4.1	Porušení povinnosti předložit listiny	40
2.4.2	Nedodržení povinnosti registrace k dani z příjmů právnických osob	41
2.4.3	Nepodání daňového přiznání k dani z příjmů právnických osob	41
2.4.4	Nezapočítání nevyužité daňové úspory	41
2.4.5	Nezveřejnění účetní závěrky.....	43
2.4.6	Nedodržení povinnosti ověřit účetní závěrku auditorem	44
2.4.7	Zdanění podpory z prostředků spolku členem	44

3	CÍLE A ÚKOLY PRÁCE	46
4	METODOLOGICKÁ ČÁST	47
4.1	Kvalitativní výzkum.....	47
4.1.1	Metody a techniky prováděného výzkumu	47
4.1.2	Tvorba dotazníku	49
4.1.3	Pilotáž dotazníku	51
4.1.4	Uvedení dotazníku do praxe	52
4.2	Specifikace cílové skupiny tázaných a jejich výběr.....	52
4.3	Doplňující přehled změn stanov a názvu podle veřejného rejstříku.....	53
5	VÝSLEDKOVÁ ČÁST.....	55
5.1	Analýza hloubkového interview	55
5.1.1	Juniorský maratonský klub, z.s. (JMK)	55
5.1.2	Tělocvičná jednota Sokol Sedlčany (TJSS).....	57
5.1.3	KVS Praha (KVS).....	59
5.1.4	Aida Czech Republic z.s. (ACR).....	60
5.1.5	Asociace TOM č. 19206 Špacírek Sedlčany (TOM)	62
5.1.6	Hravě žij zdravě o. s. (HŽZ).....	64
5.1.7	Tělovýchovná jednota Tatran Sedlčany (TJT).....	65
5.1.8	Sportovně střelecký klub DDM Benešov (SSKB).....	66
5.1.9	Občanské sdružení Fidibus (OSF)	68
5.2	Shrnutí rozhovorů.....	69
5.3	Dodatečná analýza sportovních spolků ve veřejném rejstříku.....	70
6	DISKUSE.....	74
7	ZÁVĚR	81
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	83
	Seznam použité literatury	83
	Seznam použitých internetových zdrojů.....	84
	Seznam použitých zákonů	89

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK 91

SEZNAM PŘÍLOH..... 93

1 ÚVOD

Zákon o sdružování občanů ze dne 27. března 1990 umožnil zakládání občanských sdružení a tedy i různých spolků, včetně sportovních. Politický režim do té doby značně omezoval fungování neziskových organizací a poměrně často zasahoval do jejich řízení. Tím byl narušen jeden ze základních předpokladů vzniku občanského sdružení a to nezávislost. V rámci zákona o sdružování občanů byl zakázán jakýkoliv zásah ze strany státu do fungování občanských sdružení, pokud nebyl porušován zákon. Zároveň byla zrušena politika nuceného členství, která byla tak obvyklá před rokem 1990. „*Nikdo nesmí být nucen ke sdružování, k členství ve sdruženích ani k účasti na jejich činnosti.*“ Ze sdružení může každý svobodně vystoupit. Zároveň bylo dáno, že práva a povinnosti v rámci členství mají být upraveny ve stanovách sdružení. (Zákon č. 83/1990 Sb., § 3)

Pravdou zůstává, že vzhledem k velmi urgentní potřebě tvorby zákona o sdružení občanů a zároveň k neuspokojené poptávce po tvorbě nezávislých neziskových organizací, byl tento zákon značně zjednodušen a prakticky od začátku nevyhovoval potřebám a počtu založených občanských sdružení a jiných neziskových organizací. Přestože byly zákonu o sdružování občanů velice často vytýkány některé velmi zásadní nedostatky (neexistence veřejného rejstříku, možnost zřizování poboček jako dvou právnických osob, které nejsou ani registrovány a jinak evidovány, možnost zániku dobrovolným rozpuštěním), nepodařilo se jej výrazněji upravit. I přes novelu zákona z roku 2007 bylo zřejmé, že problematiku sdružování v rámci neziskových organizací je nutné upřesnit a jasně vymezit.

V lednu 2000 se vláda pokusila předložit Poslanecké sněmovně návrh zákona o spolcích a o změně některých dalších zákonů. Návrh však neprošel a byl v květnu roku 2000 zamítnut Poslaneckou sněmovnou ve druhém čtení. V té době se začalo intenzivně pracovat na tvorbě již nového občanského zákoníku (dále jen NOZ) a až do jeho účinnosti nebyl podán žádný jiný návrh aktualizující legislativní vztah k občanským sdružením. (Deverová, 2014)

NOZ, který vstoupil v účinnost 1. ledna 2014, má vliv na všechny osoby v České republice. Dopadá nejen na občany, ale nově upravuje například i podnikatelské prostředí. Zvláštní dopad pak má na neziskové organizace, zahrnující také sportovní spolky. Teoreticky by měl NOZ upřesnit vztahy uvnitř občanského sdružení dle nové

legislativy upravující spolkové právo. Dále by se měla terminologie navrátit zpátky k původní verzi a mělo by se postupně ustupovat od převzatých termínů, které často neodpovídají skutečnosti a jsou zavádějící.

Zároveň s sebou přináší NOZ některá úskalí, která mohou fungování nejenom sportovních spolků znatelně poznamenat. Problematika NOZ je široká a dotýká se spolků na všech úrovních, viz. vznik pobočných spolků, zvýšení odpovědnosti statutárních orgánů spolku nebo třeba povinnost registrace stanov spolku. Na změnu občanského zákoníku také reagovaly ostatní zákony jako například zákon o účetnictví, zákon o veřejných rejstřících či zákon o dani z příjmů.

To, že je vliv NOZ na sportovní organizace zásadní dokazuje i reakce některých největších aktérů v oblasti organizace sportu v České republice, jako jsou například Česká unie sportu (dále jen ČUS) či Český olympijský výbor (dále jen ČOV). Zatímco Legislativní rada ČOV vydala dokument s konkrétními doporučeními pro sportovní organizace v rámci změn NOZ, ČUS vyškolil specializované pracovníky Servisních center ČUS, kteří mají být schopni poradit sportovním klubům a tělovýchovným jednotám se všemi změnami týkající se dopadu NOZ na jejich fungování.

Otázkou zůstává, jak jsou samotné sportovní organizace na lokální úrovni schopny se vypořádat s nastalou situací a zda administrativní, organizační a znalostní zatížení nebude mít spíše negativní dopady na život spolků.

2 TEORETICKÁ ČÁST

V teoretické části bude obecně popsána charakteristika a vývoj nestátních neziskových organizací (dále jen NNO) v České republice, dále pak změny při přechodu občanských sdružení na spolky v rámci zavedení NOZ, se zhodnocením jeho pozitivních a negativních dopadů, včetně daňových dopadů a na závěr bude uveden výčet zjištěných konkrétních hrozeb NOZ pro sportovní i jiné organizace.

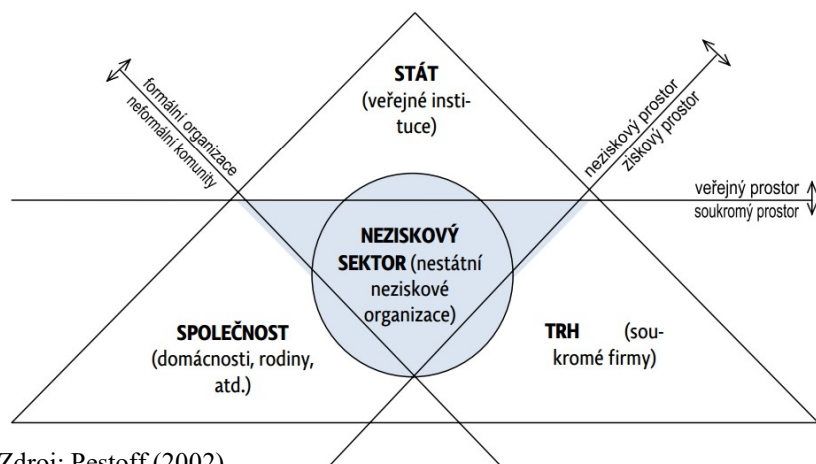
2.1 Vymezení a vývoj NNO v České republice

V posledních více jak 100 letech se světoví ekonomové přou o pojmu „špatná alokace zdrojů“ a řešení tohoto problému pomocí veřejného sektoru. Stěžejními tématy jsou nedokonalá konkurence, monopolizace trhu a všudypřítomná nezaměstnanost. Zároveň existují statky, které soukromý sektor nechce či nemůže poskytnout a přitom je užívání těchto statků pro fungování státu zásadní. Příkladem pak může být základní vzdělávání, kdy je spotřeba, tedy absolvování výuky, státem povinná. A právě pro tvorbu a spravování takovýchto statků je veřejný sektor, v čele s neziskovými organizacemi, nenahraditelný. (Frič, 2001)

2.1.1 Vymezení neziskového sektoru

Obecně se neziskový sektor řadí do průniku 3 subjektů fungujících v novodobém tržním systému a to státu, soukromé společnosti a domácnosti. Daný fakt ilustruje obrázek níže.

Obr. č. 1.: Pozice neziskového sektoru v národním hospodářství

Zdroj: Pestoff (2002)

Neziskový sektor neboli sektor občanský, se dá také chápat jako průnik mezi státem a jeho podsložkami, trhem a ziskovými soukromými společnostmi. Zásadním

předpokladem je právě nezávislost na státních orgánech. Zvláště v poslední době zaznamenává neziskový nestátní sektor exponenciální růst a to hlavně z důvodu psychologické potřeby občanů někam patřit a být součástí určitého specifického celku. „*Občanský sektor tvoří neziskové organizace, které jsou formou dobrovolného sdružování občanů sdílejících společné hodnoty a ochotných spolupracovat na společném díle*“ (Škarabelová, 2005, s. 10).

Funkcí neziskového sektoru je mnoho a literatura se v jejich kategorizaci značně liší, avšak obecně mezi ně lze řadit následující:

1. Servisní funkce:

Servisní funkce vyjadřuje schopnost neziskového sektoru zasáhnout tam, kde ziskový sektor selhává. Týká se selhání v oblasti finančních zdrojů, ale také důvěry v poskytovatele služby. Jde například o organizační složky státu, jako je policie nebo armáda, kdy je důvěra a nestrannost zásadní pro výkon prospěšný celé společnosti. Dalším příkladem pak jsou dráhy a správa železnic, kdy se ve valné většině privátním společnostem nevyplatí držet neprofitabilní spoje. Tyto spoje však mohou být jediným prostředkem dopravy pro místní občany, a proto jsou pro tuto specifickou skupinu nepostradatelné. (Pospíšil, 2009a)

2. Funkce prosazování zájmů:

Tato funkce byla původně popisována jako solidární pomoc hendikepovaným, ženám, dětem atd., ale postupem času došlo k širšímu vymezení. „*Nově definujeme tuto funkci jako každou činnost, která má za cíl změnu (veřejné) politiky nebo zajištění kolektivního statku*“ (Jenkins, 1987, s. 297). Jinak řečeno veřejný sektor může být určitým kolektivním hlasem či hlasem menší specifické skupiny, která by individuálně měla jen malou možnost prosadit své zájmy. Příkladem mohou být aktivistické skupiny v oblasti ochrany přírody, které bojují za své přesvědčení, jež disponuje teoretickými pozitivními externalitami. (Jenkins, 1987)

3. Funkce strážce hodnot:

Kromě funkce prosazování zájmů, která má za cíl politickou změnu, mají také často neziskové organizace za cíl zdůraznění svobody názoru a vyjádření. Tyto organizace pak rozvíjejí tvůrčí schopnosti svých členů z pohledu kulturních, duchovních a profesních. Definice funkce strážce hodnot pak může znít takto: „*Funkce strážce hodnot zahrnuje aktivity zaměřené na vyjádření určitých postojů, tradic, kultur a subkultur zainteresovanými jednotlivci, kteří se zapojují do práce formální nebo neformální skupiny nebo takovou skupinu sami vytvářejí*“ (Donoghue, 2003).

4. Funkce charitativní:

Tato funkce často ve veřejnosti funguje jako definiční či alespoň stěžejní. Jde o dobročinnou aktivitu, kterou vyvíjejí členové, přispívající k účelům zlepšení situace jiné, postižené skupiny. „*Jinak řečeno, charitativní organizace přesunují zdroje od šťastnějších jedinců k potřebným, přičemž se míra přesunu dá odhadovat podle rozdílů v příjmech dárců a příjemců*“ (Wolpert, 2001, s. 131).

5. Filantropická funkce:

Jde o funkci zajišťující hlavní či dodatečné zdroje na rozvoj všeobecně prospěšného majetku a služeb jako jsou nemocnice, rozvojové projekty, školy atd. Filantropická funkce je často zajištěna nadacemi, v České republice doplněné o nadační fondy, které disponují určitým finančním obnosem využívaným ke specifickým účelům. (Škarabelová, 2005)

6. Inovační funkce:

Dle valné většiny autorů se inovační funkce rovná průkopnické snaze neziskových organizací navrhnout nové, efektivní, ekologické postupy, či upozornit na opomíjené problematiky. Velkým příspěvkem neziskových organizací v rámci inovační funkce je pak navržení řešení společenských problémů. Jednoduše je možné inovační funkci rozdělit do tří ohraničených skupin:

- a) Evoluční inovace, která je definována jako tvorba nových produktů a služeb.
- b) Expanzivní inovace, která objevuje nové trhy a nové možnosti uplatnění produktů a služeb.
- c) Komplexní inovace, která kombinuje evoluční a expanzivní inovaci. (Salamon a Hems, 2000)

7. Budování komunity:

Budování komunity je pojmem komplexním a značně neurčitým. Definice této funkce se často prolíná s ostatními funkcemi a je proto velice složité vybrat jeden konkrétní popis této funkce. Obecně se dá říci, že jde o společnou, dobrovolnou činnost, u které je mimo jiné výsledkem pospolitá skupina lidí neboli komunita (Pospíšil, 2009a). „*V rámci budování komunity nabývají účastníci organizační a politické dovednosti, integrují se do širší společnosti, učí se společenské normy, získávají informace a překonávají osamělost*“ (Kramer, 1981, s. 194).

2.1.2 Vývoj neziskového sektoru do roku 1989

V českých zemích se vždy dařilo neziskovému sektoru. Jedním z prvních novodobých impulsů k tvorbě vhodné základny pro růst neziskového sektoru byla průmyslová revoluce. Právě během ní se země demograficky, ale také ekonomicky měnila a vytvářela vhodné prostředí pro vznik prvních kulturních, vědeckých, vzdělávacích, literárních a sociálních společenství. Zároveň tíživá životní situace dělnické třídy, provázená hlubokou chudobou, vedla ke vzniku prvních podpůrných společenství, která napomáhala dělníkům se vyrovnat s tehdejší situací. Druhým zásadním impulsem bylo národní obrození (přibližně mezi léty 1770 - 1860), které povzbudilo české vlastenectví a boj proti útlaku Rakousko-Uherské monarchie. V návaznosti na tuto situaci začaly poměrně hojně vznikat rozmanité organizace, které měly za úkol zdůraznit češství a národní hrdost. Koncem devatenáctého století měly české země největší počet dobrovolných a charitativních organizací v celém Rakousku - Uhersku. (Pospíšil, 2009b)

Propojení konce absolutistické vlády, deklarované v tzv. říjnovém diplomu a únorové ústavě, společně s dlouhodobým útlakem, dalo za vznik také první velké sportovní organizaci. V prostředí, kdy měly spolky z valné většiny nacionální charakter, Miroslav Tyrš a Jindřich Fügner založili v roce 1862 první tělovýchovnou organizaci Sokol, která si sice také kladla za cíl podporu národa, ale zároveň sloužila k fyzickému i znalostnímu rozvoji obyvatelstva. Ironií zůstává, že ač organizace bojovala proti tlaku německý mluvícího obyvatelstva, její prvotní systém plně čerpal z tělocvičné soustavy německého pedagoga F. L. Jahna. Sokol byl náhradou za absenci české armády, a i proto ho ostře sledovali státní úředníci. V průběhu šedesátých let se Sokol začíná rozrůstat a expandovat i do dalších měst a vesnic mimo Prahu. Začínají se také

objevovat snahy o vytvoření první národní zastřešující organizace, ale tato snaha byla až do roku 1889 blokována rakouskými úřady. (Zetner, 2006; Kössl, Štumbauer a Waic, 2008)

Kromě Sokola vznikaly také různé další organizace jako katolická tělovýchovná organizace Orel, Dělnická tělovýchovná jednota, nadační klub Rotary, Skaut a YMCA (Young Men's Christian Association). I když mnoho spolků následovalo svoje zahraniční předchůdce, byla v organizacích českého neziskového sektoru mnohá specifika:

1. Velký důraz na podporu vlastenectví - příkladem mohou být právě tělocvičné organizace, které se zakládaly na propagaci českého národa.
2. Propojení se státním sektorem a poskytnutí pravomocí neziskovým organizacím - příkladem může být Sokol, který určitou část historie zastával funkci bezpečnostních složek nebo Československý červený kříž, který byl v té době prostředníkem státu v humanitárních otázkách.
3. Vysoká specializace na mládež a její výchovu - nejenže byly založeny nové organizace vyvíjející aktivity pouze pro mládež, ale i ostatní organizace měly své sekce specializované na práci s mládeží. (Pospíšil, 2009b)

Vpád hitlerovských vojsk za 2. světové války byl počátkem dlouhé doby útlumu neziskového sektoru. Nástupem fašismu byly postiženy i sportovní organizace. Konkrétně Sokol, nejvíce zapojený do odboje, přišel o 11 611 příslušníků, kteří byli zatčeni, z nichž bylo umučeno 3 888 členů, včetně starosty Československé obce sokolské MUDr. Stanislava Bukovského (byl umučený v Osvětimi). Následkem odporu československých sportovních organizací bylo jejich rozpuštění. V roce 1940 byl rozpuštěn Junák, v roce 1941 pak Sokol a následně i Orel. V roce 1943 se pod výhrůzkami rozešel Československý olympijský výbor a jeho majetek byl zkonfiskován. (Kössl, Štumbauer a Waic, 2008)

Naději, že po válce se situace zlepší, zmařil nástup komunistů, který zbrzdil celý proces vývoje skoro o 50 let. Komunistický režim prakticky ihned zkonfiskoval veškerý majetek dobrovolných organizací a mnohé přímo zakázal. Zdravotnické, zájmové, obchodní a jiné nezávislé organizace byly centralizovány do masových jednot řízených státem. Všechny nově vznikající organizace byly zřízeny pod vedením Národní fronty, která byla přímo řízena komunistickou stranou. Občané neměli mnoho možností ke

svobodnému sdružování, a proto se často uzavírali v kruhu rodiny a přátel, tzv. interní exil, opouštěli stát a utíkali na západ, tvořili ilegální společenství a riskovali vězení. Pokud lidé chtěli vykonávat určité sportovní činnosti (motorismus, potápění, létání) byli nuceni se přidat k nově vzniklým státním organizacím (SVAZARM). (Kössl, Štumbauer a Waic, 2008)

Co se týče sportovních organizací obecně, již od roku 1943 bylo zahraničním vedením státu diskutováno sjednocení tělovýchovných jednot a zajištění ústředního vedení sportu obecně. V roce 1945 pak opravdu dochází k sjednocení sportovních organizací pod Ústřední národní tělovýchovný výbor (ÚNTV) a to i přes nesouhlas samotných tělovýchovných jednot. Ač se komunisté snažili o spojení totalitní formou, došlo nakonec pouze k federativnímu propojení organizací, které zachovávalo identitu a tradici jednotlivých sdružení. V rámci rostoucího vlivu KSČ v roce 1948 bylo direktivně rozhodnuto o sjednocení veškerých sportovních organizací pod Sokol. Mnoho členů Sokola se pak protestně zúčastnilo pohřbu Eduarda Beneše a na popud komunistické strany byla provedena hromadná čistka v organizaci. Tento akt prakticky ukončil svobodu v rámci NNO. (Kössl, Štumbauer a Waic, 2008)

Určité uvolnění přichází v rámci tzv. Pražského jara, které bylo ukončeno vpádem vojsk Varšavské smlouvy 21. srpna 1968. Během následujících let, tzv. normalizace, pokračovala snaha sdružování určitých zájmových skupin mimo rámec povolených složek Národní fronty. Lidé stejných zájmů a postojů se družili například v chatových osadách, kolem sportovních oddílů, nebo hudebních a uměleckých skupin. Je ironií, že nejlépe fungující neziskovou organizací byla protirežimní Charta 77, která v možné míře kritizovala režim a snažila se o zprostředkování informací a zajištění kontaktu se svobodným světem. Její představitelé a mluvčí byli ovšem stíháni a decimováni. Právě vůdčí osobnosti tohoto společenství vedli národ ke změně a celá iniciativa vyvrcholila v listopadu 1989 Sametovou revolucí. (Pospíšil, 2009b)

2.1.3 Neziskový sektor po roce 1989

Opravdový vývoj neziskového sektoru v České republice začíná rokem 1989, kdy dochází k velkým politickým změnám vzhledem k pádu komunismu. Do roku 1989 byl neziskový sektor omezován mocenskými silami jediné povolené politické strany, a tedy nemohla být splněna jedna ze základních podmínek třetího sektoru a to obecná nezávislost neziskových organizací. (Peková, Pilný a Jetmar, 2012) „*Po pádu*

komunistů existovalo pouze 537 masových organizací, v roce 1991 to bylo již okolo 21 000, v roce 1999 pak už 60 000 a v roce 2005 dokonce necelých 90 000 neziskových organizací.“ (Pospíšil, 2009b, s. 5)

Právě díky represí ze strany režimu vznikla zvláštní motivace k podpoře a tvorbě neziskového sektoru po zrušení omezujících faktorů. Šlo především o občanská sdružení, která vznikala hned po roce 1990, kdy to umožnil první zákon, přinášející podmínky naplnění práva občanů na sdružování. Jde o zákon č. 83/1990 Sb., účinný od 1. května 1990. Nutno podotknout, že tento zákon nebyl dokonalý a značně zaostával za rozmachem neziskových organizací. Problémem také zůstává fakt, že česká společnost po letech útlaku byla poměrně skeptická k jakékoliv otevřenosti v rámci třetího sektoru. Hojně se rozrůstal klientelismus a zneužívání veřejného sektoru těmi, co měli dodatečné znalosti. (Peková, Pilný a Jetmar, 2012)

Vláda v této době udělala velký krok k povzbuzení celého neziskového sektoru a to zřízením Nadačního investičního fondu, který disponoval 1% příjmy z privatizovaných společností ve druhém kole a také politickou shodou týkající se transformace komunisty ovládaných institucí na nezávislé neziskové organizace. (Müller, 2000)

Po počátečním nekontrolovaném růstu přichází poněkud střídmejší období pro neziskový sektor, které je mimo legislativní nedostatky a skeptický přístup obyvatelstva způsobený spory mezi tehdejšími prezidentem V. Havlem a premiérem V. Klausem. Zatímco Havel podporoval delegování pravomocí na občany samotné, včetně správy financí, Klaus zastával názor, že občanský sektor by měl být státně řízený. (Müller, 2000)

Zásadní změnou pro neziskový sektor byl vznik zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, který vstoupil v účinnost 1. ledna 1996. Zákon měl být původně zastřešujícím dokumentem pro všechny neziskové organizace, ale nakonec se stal základem pro tvorbu nové právnické osoby, kterou znala i legislativa Československé republiky. Pravdou zůstává, že původní verze tohoto zákona neodpovídala legislativním požadavkům, a i proto byl zákon šestkrát novelizován. (Zákon č. 248/1995 Sb., § 1-3)

Velký vliv na neziskový sektor, konkrétně na nadace, měl zákon č. 227/1997 Sb. o nadacích a nadačních fondech. Do té doby byly nadace upraveny v rámci starého občanského zákoníku a to pouze rámcově. (Zákon č. 40/1964 Sb., § 20b) „*Ve lhůtě 12*

měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona podá nadace návrh na zápis do rejstříku podle tohoto zákona včetně doložení stanovené minimální výše nadačního jmění ke dni podání návrhu a přiloží upravený statut nadace nebo nadačního fondu a výpis z rejstříku trestů členů správní rady, dozorčí rady, popřípadě revizora; výpis z rejstříku trestů nesmí být starší šesti měsíců“ (Zákon č. 227 Sb., § 35). Zákon nově stanovuje minimální výši nadačního jmění na 500 000 Kč s tím, že dané jmění nesmí klesnout pod tuto hodnotu (Zákon č. 227 Sb., § 3i). Logicky muselo dojít k velkému organizačnímu i administrativnímu zatížení nadací, které skončilo likvidací valné většiny dosavadních nadací. V prosinci 1997 existovalo 5 238 nadací a v listopadu 1998 už pouze jenom 55 nadací a 71 nadačních fondů (ČSÚ, 2015).

Po roce 1997 nastává poněkud světlejší období pro neziskový sektor, který se do té doby potýkal s nedostatečnou vstřícností vlád. Konkrétním příkladem je pak rozdělení příspěvků NIF mezi vybrané nadace a to ve dvou fázích v letech 1998 až 2001. (Frištenská, 2003)

Počátkem roku 1998 se Rada pro nadace přeměnila na Radu vlády pro nestátní neziskové organizace a v roce 2000 vláda schválila návrh rady, který nově vytváří dotační politiku vůči neziskovým organizacím. Toto schválení mělo za důsledek nový příliv financí do třetího sektoru. Dalším mezníkem byla novela zákona o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností č. 3/2002 Sb., která se nesetkala s pozitivním ohlasem. Omezení církví vyplývající z tohoto zákona umožňovalo zřídit zařízení pouze za účelem vzdělání a šíření víry. Z tohoto důvodu byla některá ustanovení zrušena Ústavním soudem a v roce 2003 byla Poslaneckou sněmovnou schválena změna zákona, která umožňovala církvím zakládat právnické osoby nejen pro výše zmíněné účely. (Köstelová, 2006)

Valná většina sportovních organizací byla a je neziskového charakteru a i proto jejich vývoj kopíroval obecný vývoj tohoto sektoru. Demokratizace začala v roce 1989 odtrhnutím Československého olympijského výboru, následovalo obnovení organizací ČOS, Orel, Junák a další. Vznikly také nové sportovní organizace jako ČSTV (dnes ČUS), Asociace sportu pro všechny nebo Asociace tělovýchovných jednot. Další změny pak přišly se zrušením federace a vznikem nově už pouze českých organizací. V roce 1993 došlo ke zrušení Československého olympijského výboru a dále se na organizaci sportu v České republice podílelo MŠMT, ČOV, ČSTV, ČOS, ATJ, Orel, STSČ a jednotlivé sportovní svazy. (Český olympijský výbor, 2015)

Velkou změnou bylo přijetí Koncepce státní politiky v tělovýchově a sportu v České republice ze dne 6. ledna 1999. Koncepce v návaznosti na úspěchy našich sportovců na OH 1998 v Naganu, zdůrazňuje specifický přístup k organizaci, financování a k politice sportovních organizací a sportu obecně. Zdůrazňuje mimo jiné i hlavní problémy sportu, mezi které patří:

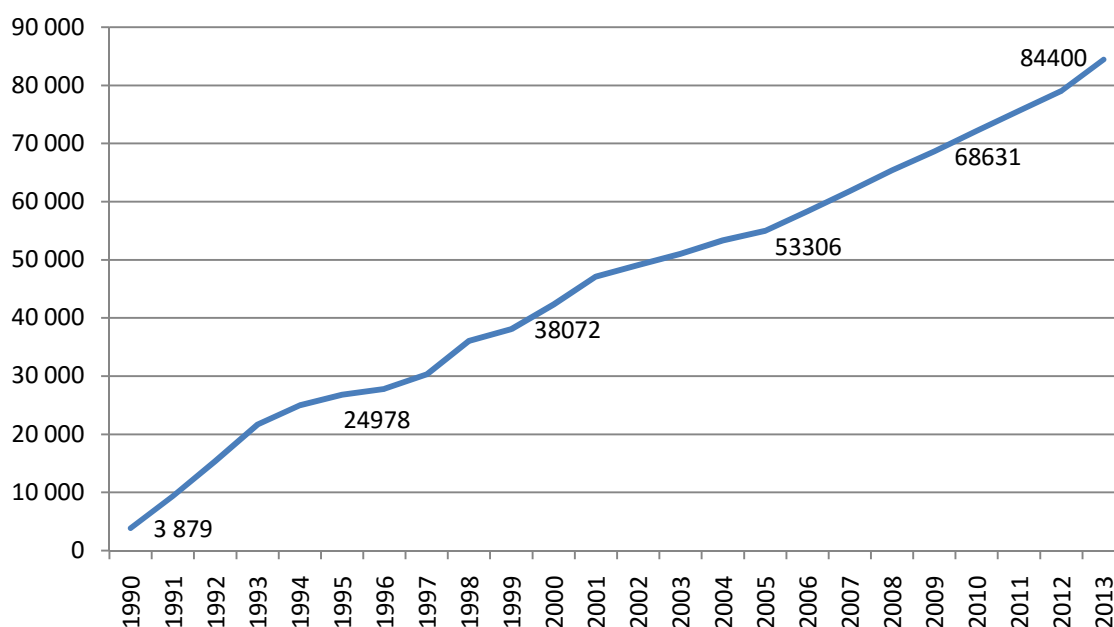
1. *„Rozdílná úroveň vedení a nedostatečný počet hodin povinné tělesné výchovy na základních a středních školách,*
2. *nedostatečné možnosti aktivního zapojení do povinné školní tělesné výchovy zdravotně oslabených žáků,*
3. *omezení rozsahu povinné tělesné výchovy a nedostatečné finanční zajištění nepovinné tělesné výchovy na vysokých školách,*
4. *zrušení systému sportovních kroužků a sportovních her na školách umožňující širší zapojení žáků a studentů do sportu mimo běžnou výuku,*
5. *výrazné omezení úlohy školy ve vyhledávání a sportovní přípravě talentovaných jedinců,*
6. *převážně nedostatečná spolupráce mezi školou, sportovními spolky a obcemi, vyplývající z toho, že v mnoha obcích neexistují ucelené programy pro rozvoj tělovýchovy a sportu, zejména dětí a mládeže,*
7. *zastaralá sportovní zařízení a absence koncepce jejich účelné výstavby, modernizace a údržby,*
8. *omezená výstavba, údržba a nezajištěný provoz jednoduchých, volně přístupných zařízení, včetně zařízení škol, umožňujících spontánní sportovní aktivity,*
9. *nedocení možnosti širšího využití školních sportovních zařízení pro mimoškolní sportovní činnost školních sportovních klubů, tak i ostatních občanských sdružení,*
10. *nedostatečná možnost ohodnocení pedagogických pracovníků za práci ve sportovních klubech, což je rozhodující faktor pro zabezpečení pravidelných sportovních aktivit žáků“ (Koncepce státní politiky..., 1999).*

Nejdůležitější změnou ve sportovním neziskovém sektoru bylo přijetí zákona o podpoře sportu z února 2001. „Zákon vymezuje postavení sportu ve společnosti jako veřejně prospěšné činnosti a stanoví úkoly ministerstev, jiných správních úřadů a působnost

územních samosprávných celků při podpoře sportu.“ Sport je v rámci zákona definován jako všeobecně prospěšná činnost a to zvláště sport na úrovni lokálních sportovních organizací, které mají v České republice dlouhodobou tradici. Zákon určuje jednotlivé úkoly v rámci financování sportu ministerstvům, podsložkám ministerstev a územním správním orgánům. (Zákon č. 115/2001 Sb., § 1)

Jak již bylo zmíněno výše, největší význam pro sportovní sektor v České republice mají právě neziskové organizace. Nejhojněji užívanou právní formou sportovních organizací byly od roku 1990 občanská sdružení. Vývoj počtu občanských sdružení obecně pak demonstruje následující graf.

Graf č. 1: Růst počtu občanských sdružení od roku 1990 do roku 2013

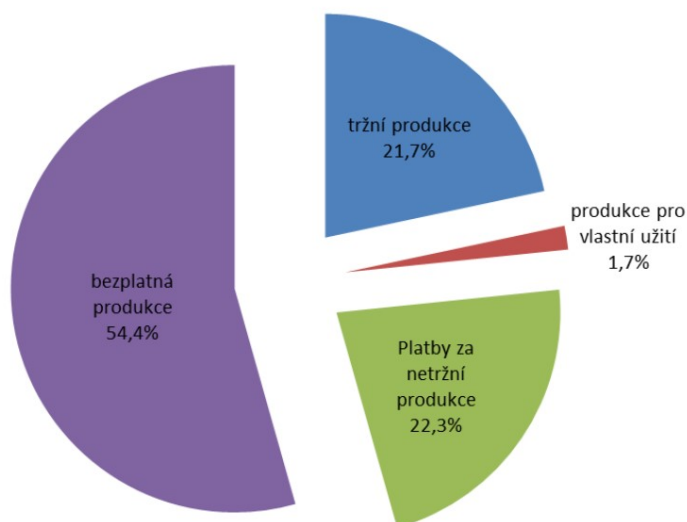
Zdroj: ČSÚ, Albertina - Firemní monitor (2015)

2.1.4 Neziskový sektor dnes

Důležitost NNO pro českou ekonomiku stále roste. Ač se počet NNO kraj od kraje liší, v průměru existuje na každých 100 000 obyvatel 1 000 až 1 200 NNO. Množství často nemusí být relevantním ukazatelem, avšak zůstává pravdou, že počet zaměstnaných v neziskovém sektoru exponenciálně roste. Jen mezi léty 1999 až 2003 došlo k nárůstu téměř o 60%. V roce 2012 neziskový sektor zaměstnával dohromady 54 226 zaměstnanců. Je nutné zdůraznit, že hlavním úkolem neziskového sektoru je primárně

služba svým členům, tedy občanům České republiky. Následující graf ukazuje, jak neziskový sektor slouží občanům. (Vajdová, 2003; Prouzová, 2015)

Graf č. 2: Struktura produkce českého neziskového sektoru v roce 2012

Zdroj: ČSÚ (2015)

Z grafu je patrné, že valnou většinu celkové produkce tvoří produkce bezplatná. Platby za netržní produkci jsou pak platby poskytované svým členům a těm, co to potřebují za cenu, která je výrazně nižší, než cena tržní. Z valné většiny je méně než 50 % nákladů na tvorbu této produkce hrazeno z příjmů z prodeje či poskytnutí těchto služeb a produktů.

Ač byly historicky neziskové organizace vždy zásadní a jsou důležité i dnes, legislativa v tomto sektoru často zaostávala za reálnou situací. Bylo jasné, že zákon o sdružování občanů se v průběhu let stane nedostatečným. Vše vyvrcholilo 1. ledna 2014, kdy vstoupil v účinnost NOZ, který zásadně změnil fungování soukromého sektoru s určitým dopadem i do sektoru veřejného. V rámci neziskového sektoru se pak vytvořila odlišná struktura neziskových organizací s cílem zefektivnit a zprůhlednit fungování třetího sektoru. Od 1. ledna 2014 existují tyto neziskové organizace:

- 1) Spolek, jakožto transformace občanských sdružení a součást korporací.
- 2) Nadace, která je nově definována NOZ a je součástí fundací.
- 3) Nadační fond, který se od nadace liší tím, že neslouží trvalému účelu. „*Vklady a dary do nadačního fondu nemusí splňovat předpoklad trvalého výnosu.*“ Pro vyšší majetku nejsou tedy stanovené žádné limity a také má nadační fond

možnost majetek plně spotřebovat k účelu, ke kterému byl založen. (Nesnidal, 2012, s. 86)

- 4) Ústav, který využívá kombinaci majetkové a osobní složky za účelem provozování činnosti, která je společensky nebo hospodářsky užitečná (Nesnidal, 2012).
- 5) Obecně prospěšné společnosti, založené před 1. lednem 2014, se nadále řídí dosavadními právními předpisy s tím, že mají právo (ale nemusí) změnit svoji právní formu na ústav, nadaci či nadační fond podle NOZ (Zákon č. 89/2012 Sb., § 3050). U nově založených obecně prospěšných společností musí již právní forma odpovídat NOZ, podobné prvky jako měla původní úprava obecně prospěšných společností lze nalézt právní úpravě ústavu (Zákon č. 89/2012 Sb., § 402).
- 6) Obdobné podmínky jako pro obecně prospěšné společnosti platí i pro zájmová sdružení právnických osob.
- 7) Veřejné vysoké školy, které se řídí speciálním zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů.
- 8) Dalším typem neziskové organizace je církevní organizace, která se však řídí Zákonem o církvích a náboženských společnostech (Zákon č. 3/2002 Sb., § 1).
- 9) Společenství vlastníků jednotek, které je právnickou osobou založenou za účelem zajišťování správy domu a pozemku dle NOZ, § 1194.
- 10) Příspěvkové organizace obcí a krajů řídicí se dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

a další organizace definované ve speciálních zákonech.

Pro lepší představu, jak se změnila struktura a počty neziskových organizací po 1. lednu 2014, je níže uvedena tabulka Českého statistického úřadu:

Tab. č. 1: Statistika počtu nestátních neziskových organizací 2014 - 2015

Rok	Nadace	Nadační fondy	Obecně prospěšné společnosti	Zapsané ústavy	Církevní organizace	Spolky	Pobočné spolky
2014 (prosinec)	508	1 407	2 926	123	4 158	86 956	26 118
2015 (květen)	495	1 442	2 912	206	4 156	87 698	26 225

Zdroj: ČSÚ (2015)

2.2 Charakteristika spolků a změny v jejich fungování dle NOZ

Vzhledem k tomu, že valnou většinu sportovních klubů tvoří spolky, kterých se NOZ poměrně znatelně dotýká, je práce zaměřena především na ně. Spolek vznikl transformací občanských sdružení. Občanská sdružení se řídila zákonem o sdružování občanů, který však byl nahrazen NOZ.

Spolek se do NOZ zařadil jako korporace. Korporaci je možné vytvářet jako právnickou osobu společenství osob. Spolek jako takový je pak popsán v pododdíle NOZ. V případě, že se spolky dohodnou na vytvoření zastřešující organizace či svazu, mají povinnost vyjádřit v tomto zastřešujícím spolku svazovou podstatu. Ve většině sportovních zastřešujících organizací je již tak učiněno. Příkladem může být ČSK – Český svaz kanoistů či ČSPS – Český svaz plaveckých sportů. Jedním ze základních předpokladů vytvoření spolku je dobrovolnost, jak je uvedeno výše. Dobrovolnost je také vyjádřena možností odmítnout členství a možností kdykoliv vystoupit ze spolku. Stejně jako u občanských sdružení, nejsou členové zodpovědní za dluhy spolku, a tedy jakékoliv závazky jsou v kompetenci samotné organizace. Spolek má nově povinnost uvést ve svém názvu slovo spolek, či zapsaný spolek. Také postačí zkratka z. s. . Výraz spolek je v názvu vyjádřen pro jednodušší orientaci ve velkém množství neziskových organizací v České Republice a to nejen pro státní sektor, ale též pro samotné občany, potenciální členy i další spolky (Zákon č. 89/2012 Sb., § 214-216). Výjimkou zůstávají organizace, pro které by měla změna názvu dalekosáhlé následky a rušila by tradici a zabudované povědomí spojené s jejím originálním názvem. (Hájková, 2013)

Zjednodušeně se dá konstatovat, že spolek je tvořen následujícími základními znaky:

- 1) *„minimální počet členů jsou tři osoby;*
- 2) *spolek představuje samosprávný a dobrovolný svazek členů;*
- 3) *členové neručí za dluhy spolku;*
- 4) *účelem spolku je naplňování společného zájmu svých členů, přičemž jako hlavní činnost může být pouze uspokojování a ochrana těch zájmů, k jejichž naplňování byl spolek založen. Zisk spolku z vedlejší činnosti bude pak využit k obnově a správě spolku, či jiné podpoře činnosti hlavní“ (Nesnidal, 2012, s. 55).*

2.2.1 Založení spolku a vznik spolku

Spolek lze založit dvěma způsoby. Prvním způsobem je shoda na stanovách spolku a druhým je založení na takzvané ustanovující schůzi členů. V obou případech je nutnost shody všech zakládajících členů. Spolek není schvalován Ministerstvem vnitra, jak tomu bylo v letech minulých, ale podléhá příslušnému rejstříkovému soudu. Spolek vzniká zápisem stanov u příslušného rejstříkového soudu do spolkového rejstříku. (Zákon č. 89/2012 Sb., § 218)

Založení spolku je závislé na odsouhlasení stanov spolku. Pro platnost stanov jako takových je nutné, aby stanovy obsahovaly minimálně:

- a) název a sídlo spolku,
- b) účel spolku,
- c) práva a povinnosti členů vůči spolku, případně způsob, jakým práva a povinnosti budou vznikat,
- d) určení statutárního orgánu. (Nesnidal, 2012)

V případě spolků založených do konce roku 2013 je nezbytné údaje ve stanovách, které jsou v rozporu s legislativou NOZ, upravit do 3 let od 1. ledna 2014 (tedy do 1. ledna 2017) a předložit je příslušnému rejstříkovému soudu a to bez výjimky. Pokud spolek tak neučiní, bude vyzván soudem ke změně stanov v určené lhůtě. V případě nesplnění ani v této dodatečné lhůtě, má soud právo na určení příslušné veřejné moci či osoby, která spolek zruší a provede jeho likvidaci.

Tyto změny jsou minimální, převážně formální, a v zásadě se shodují s požadavky ZSO a tedy v tomto případě se neočekávají větší změny a problémy s nimi spojenými.

Dále má spolek nově možnost založit pobočný spolek jako vlastní organizační jednotku. Tento pobočný spolek musí být zapsán ve stanovách a zároveň by ve stanovách měl být popsán proces tvorby, změny a zrušení pobočného spolku. Co se týče omezení práv či rozšíření povinností členů je tak možno učinit dle postupu specifikovaného ve stanovách spolku při souhlasu většiny dotčených členů, anebo pokud k danému kroku má spolek spravedlivý důvod. Pojem spravedlivý důvod není dále v občanském zákoníku popsán a dle autora názoru jde čistě o subjektivní náhled daného orgánu, který by řešil případnou stížnost. Ač tato právní benevolence dává spolkům možnost rozhodovat rychleji, může se snadno stát, že spolek, de facto bude fungovat

autokraticky, s čímž se neslučuje jeho demokratická podstata. (Zákon č. 89/2012 Sb., § 219-221)

2.2.2 Členství ve spolku, pobočném spolku a zánik členství

Tak jak bylo zmíněno již v předešlých odstavcích základním dokumentem ustanovující členství a jeho podstatu včetně práv a povinností jsou stanovy spolku. Nově může být členem spolku také právnická osoba, která je zastoupena svým statutárním orgánem, ledaže právnická osoba určí jiného zástupce.

O přijetí člena rozhoduje orgán stanovený stanovami, jinak nejvyšší orgán (orgán určený stanovami jako nejvyšší orgán). Přijetím se člen zavazuje k dodržování stanov. Zajímavá situace vzniká při vzniku, či zániku členství v pobočném spolku. Vzhledem k provázání pobočného spolku a spolku hlavního, díky zápisu do stanov, podmiňuje členství v hlavním spolku jeho stav ve spolku pobočném. Respektive člen pobočného spolku, pak zároveň opouští i hlavní spolek a obdobně to platí i pro přijetí člena do pobočného spolku. (Nesnítal, 2012)

V případě, že je korporace tvořena jedním členem, není možné odstoupení tohoto člena s výjimkou, kdy je tento člen nahrazen jiným. V případě nedodržení minimálního počtu členů stanovách zákonem má korporace lhůtu na sjednání nápravy a teprve pak je zrušena soudem a je rozhodnuto o likvidaci korporace. Přijetím členství je nový člen povinen respektovat vnitřní řád korporace a ctít zásady členství. V případě, že člen výrazně poruší tento vnitřní řád a dojde k zásadní újmě spolku a jeho členů, je možnost, že soud rozhodne bez návrhu o náhradě újmy. (Zákon č. 89/2012 Sb., § 211)

Stanovy spolku určují, zda bude umožněn vznik více druhů členství. Pokud je tak ve stanovách určeno, je dále nutné uvést jednotlivá práva a povinnosti vztahující se ke každému druhu členství.

NOZ se věnuje též seznamu členů, který sice není povinný, ale pokud se spolek rozhodne ho zavést, musí seznam splňovat definované parametry:

1. Systém zápisu;
2. Systém výmazu;
3. Zpřístupnění;

4. Uveřejnění, respektive výslovný souhlas všech uvedených členů s uveřejněním. (Zákon č. 89/2012 Sb., § 236)

Člen může být vyloučen, jestli-že porušil povinnosti dané členstvím ve spolku a nesjednal nápravu v určeném termínu. Člen může být vyloučen i z jiných důvodů, než je pouze porušení povinností. Pro tento účel je vhodné uvést ve stanovách alespoň několik hlavních příkladů, kdyby k takovému vyloučení mohlo dojít. Každý člen má možnost podat návrh na vyloučení člena spolku, o kterém rozhodne statutární orgán, pokud stanovy neurčí jinak. (Nesnidal, 2012)

NOZ nově umožňuje odvolání se k přezkumu vyloučení člena a to u rozhodčí komise, či jiného orgánu určeného stanovami. Mohou nastat následující situace:

1. V případě, že o rozhodnutí člena rozhoduje nejvyšší orgán spolku, pak má člen možnost se odvolat speciální žalobou o neplatnosti vyloučení k příslušnému soudu a to nejpozději do 3 měsíců od obdržení zprávy o vyloučení. Pakliže nebylo rozhodnutí doručeno, má člen právo podat žalobu do 3 měsíců od zjištění této skutečnosti, nejpozději však do 1 roku od oficiálního vyškrtnutí ze seznamu členů.
2. Pokud základní rozhodnutí o vyloučení vydá jiný orgán než nejvyšší, či rozhodčí komise, pak protest proti vyloučení řeší statutární orgán, či rozhodčí komise a až proti tomuto druhému rozhodnutí je možnost podat žalobu o neplatnosti vyloučení. (Legislativní rada ČOV, 2013)

2.2.3 Organizační struktura spolku

V rámci NOZ je povinnost pro spolky mít funkční hlavní (nejvyšší) orgán a statutární orgán. Dále spolek může, ale nemusí, vytvořit revizní orgány, jako například kontrolní komisi či smírčí komisi a jiné další orgány určené stanovami. Důležitá je možnost mít jak kolektivní, tak individuální statutární orgán. Kolektivním statutárním orgánem se rozumí například výbor sportovního oddílu. Individuální statutární orgán pak může být například prezentován předsedou sportovního oddílu. Pro hlavní orgán se doporučuje název členská schůze, plenum, sněm, nebo valná hromada. Uvedené názvy mají pouze doporučující charakter, ale konkrétně nejsou NOZ určeny. Podmínkou je název, který nebude zavádějící a bude vypovídat o charakteru orgánu. (Legislativní rada ČOV, 2013)

NOZ umožňuje sjednotit statutární a hlavní orgán tak, že spolek bude mít pouze hlavní orgán, který zároveň funguje jako statutární orgán.

Pokud stanovy neurčují jinak, je orgán schopný hlasovat a rozhodovat, jestliže se účastní většina členů orgánu. Doporučuje se většinové hlasování, ale není nařízeno. Takže u zvláště závažných otázek je možné použít např. absolutní či kvalifikovanou většinu. Pokud se na tom shodne hlavní orgán, je možné zrušit podmínku většinové účasti a dokonce plně vyloučit procentuální podmínku zúčastněných při hlasování, ale to se nedoporučuje, vzhledem k tomu, že by mohlo dojít k odsouhlasení změn, které většině členů spolku nevyhovují, či dokonce, které jsou ke škodě spolku. (Nesnidal, 2012)

Nejčastější varianty organizačního složení spolků jsou následující:

1. *„Pouze statutární orgán (plnící zároveň funkci statutárního orgánu a nejvyššího orgánu);*
2. *Statutární orgán (kolektivní či individuální) a nejvyšší orgán;*
3. *Statutární orgán, nejvyšší orgán (příp. dle bodu 1), kontrolní komise;*
4. *Statutární orgán, nejvyšší orgán (příp. dle bodu 1), rozhodčí komise;*
5. *Statutární orgán, nejvyšší orgán (příp. dle bodu 1), kontrolní komise, rozhodčí komise;*
6. *Statutární orgán, nejvyšší orgán (příp. dle bodu 1), kontrolní komise, rozhodčí komise, další orgány určené stanovami;*
7. *Statutární orgán, nejvyšší orgán (příp. dle bodu 1) a další orgány určené stanovami“* (Legislativní rada ČOV, 2013).

2.2.4 Fúze spolku

Dle § 274 NOZ mohou spolky uzavírat smlouvu o fúzi jako:

1. smlouvu o sloučení spolků, kdy jeden ze spolků přebírá stanovy spolku druhého.
2. smlouvu o splynutí spolků, kdy vzniká úplně nový nástupnický spolek. (Trličíková, 2013)

Nově vzniklé spolky je nutné řádně specifikovat a jasně vyjádřit jaký spolek vzniká a jaký zaniká, včetně určení rozhodného dne fúze. Podmínkou fúze spolků je vyhotovení

speciální zprávy, která bude podrobně popisovat ekonomické a organizační důsledky fúze. Jedinou výjimkou, kdy není potřeba tuto zprávu vyhotovovat je, pokud členové původních spolků jsou nově členové statutárního orgánu anebo pokud se na nevyhotovení zprávy všichni jednotlivě shodnou. (Trličíková, 2013)

Návrh smlouvy o fúzi je schvalován členskou schůzí, která musí být ohlášena nejméně 30 dnů před jejím konáním. Všem členům musí být v této lhůtě zpřístupněn návrh smlouvy o fúzi, stanovy nástupnického spolku, výkaz majetku a závazků všech zúčastněných spolků a zpráva, která vysvětluje hospodářské i právní důvody a důsledky fúze. (Zákon č. 89/2012 Sb., § 278).

V rámci ochrany veřejných peněz je povinnost, pokud alespoň jeden ze spolků je příjemcem plnění z veřejného rozpočtu, sepsat informace o fúzi spolků a zaslat je všem svým věřitelům. Tento krok pomáhá identifikovat špatné hospodaření s veřejnými penězi, které by se mohlo v rámci fúze ztratit, či by se pak následně mohla zhoršit vymahatelnost těchto pohledávek.

Nový spolek vzniká zápisem stanov do veřejného rejstříku. Jedná-li se o fúzi splynutím, podepíše návrh na zápis fúze také členové statutárního orgánu nástupnického spolku (Zákon č. 89/2012 Sb., § 278).

2.2.5 Rozdělení spolku

Dle NOZ existují dvě formy rozdělení spolku:

1. Rozdělení sloučením, které vyžaduje uzavření smlouvy mezi rozdělovaným spolkem a nástupnickými spolky.
2. Rozdělení se založením nových spolků, kde zanikající spolek je zodpovědný za vyhotovení projektu rozdělení, jehož hlavní součástí musí být návrh stanov. (Nesnidal, 2012)

Jak již bylo výše zmíněno, podmínkou rozdělení spolku sloučením je vyhotovení smlouvy, která by měla obsahovat minimálně následující:

1. údaje o názvu,
2. údaje o sídle,
3. identifikující údaj zúčastněných spolků s uvedením, který spolek je zanikající, a které jsou nástupnické,

4. určení, jaký majetek a dluhy zanikajícího spolku přejímají nástupnické spolky,
5. určení, kteří zaměstnanci zanikajícího spolku se stávají zaměstnanci jednotlivých nástupnických spolků,
6. stanovení rozhodného dne. (Trličíková, 2013)

Novinkou NOZ je právní odpovědnost členů statutárního orgánu, který by byl případně odpovědný za špatnou dokumentaci, jež může vést ke zrušení celého procesu rozdělení spolku. V tomto případě pak mají původní členové právo žádat patřičné odškodnění od členů původního statutárního orgánu. Z § 298 NOZ plyne: „*Nepodá-li rozdělovaný spolek při rozdělení se založením nových spolků návrh na zápis rozdělení do jednoho roku ode dne, kdy bylo rozhodnutí o rozdělení přijato, ruší se marným uplynutím lhůty rozhodnutí o rozdělení.*“

2.2.6 Zrušení spolku a jeho likvidace

Soud zruší spolek a zahájí likvidaci v případě, že osoba, která na to má oprávněný zájem, podá návrh nebo pokud nastanou následující situace:

1. Spolek vyvíjí činnost zakázanou v § 145 NOZ, tedy nezákonně omezuje práva osob, podněcuje nenávist a násilí, nemá potřebné zmocnění ke správě veřejného majetku nebo je jeho činnost nezákonně ozbrojená.
2. Spolek vyvíjí činnost v rozporu s § 217 NOZ, tedy pokud není hlavní činností spolku uspokojování a ochrana zájmů členů, nebo pokud je hospodářská činnost jeho hlavní činností, případně pokud spolek nevyužívá zisk z činnosti pro opětovnou investici do hlavní činnosti.
3. Spolek nutí třetí osoby k členství ve spolku, k účasti na jeho aktivitách a jeho podpoře.
4. Spolek brání členům ze spolku vystoupit. (Zákon č. 89/2012 Sb., § 268)

V rámci likvidace spolku na základě jeho zrušení je likvidátorem vytvořen seznam jmen a tento seznam je poskytnut k nahlédnutí každému ze členů. Zajímavostí je vyšší odpovědnost členů statutárního orgánu, kdy soud jmenuje likvidátorem jednoho ze členů statutárního orgánu a to i bez jeho přímého souhlasu. Tento člen má pak právo odmítnout jenom z velice závažných důvodů. (Zákon č. 89/2012 Sb., § 269)

Obecně se dá říci, že podstatou likvidace spolku není kompletní zrušení spojené se zpeněžením veškerého majetku, ale hlavním cílem je vyrovnání dluhů spolku. Zbylý majetek spolku by pak měl být využit k pokračující spolkové aktivitě. (Nesnidal, 2012)

Pokud spolek již neslouží svému účelu, je vhodné tento spolek zrušit. Nejjednodušší možnou variantou je pak zrušení spolku dle stanov. Ve stanovách by mělo být uvedeno, kdo bude jmenován likvidátorem, který je zodpovědný za podání návrhu ke zrušení spolku příslušnému rejstříkovému soudu. Pokud není ve stanovách uveden postup zrušení spolku, může jakýkoliv člen spolku nebo kdokoliv jiný, kdo osvědčí právní zájem, podat žádost o zrušení spolku k rejstříkovému soudu. Ten pak na základě prozkoumání funkčnosti spolku rozhodne o jeho zrušení či ponechání. V případě zrušení spolku jmenuje likvidátora, člen statutárního orgánu, a ten zahájí likvidaci spolku. (Zákon č. 89/2012 Sb., § 187)

2.2.7 Pobočný spolek

Ač se zdá termín nový, jde vlastně o dílčí útvary přejmenovaného občanského sdružení, které tímto získávají svoji právní osobnost. Hlavní spolek je povinen uvést vztah mezi jím a pobočným spolkem ve svých stanovách registrovaných u příslušného rejstříkového soudu, včetně rozsahu odpovědnosti za vzniklé škody a dluhy.

Pobočnému spolkem se doporučuje vyjádřit svoji podstatu, tedy termín pobočný spolek či název zastřešující asociace ve svém názvu, aby nedocházelo k záměně a byl jasně vyjádřen vztah k hlavnímu spolkem. Zároveň má pobočný spolek možnost se, se souhlasem hlavního spolku oddělit či může být zrušen. Aktualizace stanov je v těchto případech nezbytná. (Legislativní rada ČOV, 2013)

2.2.8 Neplatnost rozhodnutí orgánů sportovního spolku

Každý člen, nebo i ten, kdo má vhodný právní zájem, má možnost se odvolat proti rozhodnutí orgánu spolku. Primárně by se odvolání mělo řešit interně. V případě, že odvolání nelze řešit interně má tato osoba právo na odvolání se proti rozhodnutí spolku příslušného okresního nebo obvodového soudu. Lhůta na podání odvolání je 3 měsíce od data zjištění této skutečnosti, ale nejpozději 1 rok od přijetí rozhodnutí. (Legislativní rada ČOV, 2013)

Rozhodnutí o neplatnosti ovšem nemusí být vždy u soudu přijato. Jestliže došlo k porušení zákona či stanov bez větších právních důsledků, pak by měla být v zájmu

klubu žaloba o neplatnosti rozhodnutí soudem zamítnuta. Na druhou stranu i přes zamítnutí soudem má člen právo na patřičné odškodnění, pokud došlo k jeho újmě při porušení základního členského práva. (Legislativní rada ČOV, 2013)

Obecně se dá říci, že NOZ se snaží stanovit vyšší odpovědnost a to z pohledu obou stran. Z jedné strany je patrné zvýšení odpovědnosti orgánů spolku za své konání vůči svým členům, na druhé straně i členové jsou odpovědní za jednání vůči svému spolku.

2.2.9 Veřejná prospěšnost a spolky

Veřejná prospěšnost je upravena v § 146 až 150 NOZ. NOZ definuje status veřejné prospěšnosti jen okrajově. Původně měl být status podrobněji definován zvláštním zákonem (připravený zákon o statusu veřejné prospěšnosti neprošel legislativním procesem z důvodu zrušení Poslanecké sněmovny v létě 2013), ten však nebyl schválen.

Podle NOZ je stanoveno, že právnická osoba, která se rozhodne přispívat k veřejnému blahu a má daný cíl jako svůj prioritní má možnost získat status veřejné prospěšnosti při splnění následujících podmínek:

1. Podstatný vliv na vedení právnické osoby mají bezúhonné osoby;
2. Nabytý majetek je z poctivých zdrojů;
3. Hospodárně využívá své jmění k veřejnému blahu. (Legislativní rada ČOV, 2013)

K odnětí statusu veřejné prospěšnosti může dojít v případě vzdání se statusu, nebo při nesplnění podmínek daných soudem a to ani v dané dodatečné lhůtě. § 150 NOZ potom specifikuje, že pouze osoba, která má status oficiálně zapsaný ve veřejném rejstříku, ho může využívat ve svém názvu. (Zákon č. 89/2012 Sb., § 149-150)

2.3 Daňový a účetní dopad na spolky ve vazbě na NOZ

Vznik nové občanské úpravy vyvolal nutné změny nejen v občanskoprávní rovině, ale významně zasáhl i do stavu veřejnoprávních předpisů, mimo jiné i do předpisů daňových. Daňové a účetní předpisy byly přizpůsobeny nové právní úpravě zákonným opatřením Senátu č. 344/2013 Sb.. Daňovou oblast dále ovlivnil vznik zcela nového zákona o dani z nabytí nemovitých věcí, zákonné opatření Senátu č. 340/2013 Sb..

2.3.1 Veřejně prospěšný poplatník v zákoně o dani z příjmů

V zákoně o daních z příjmů (dále jen ZDP) došlo k vymezení veřejně prospěšného poplatníka, s cílem využít § 146 NOZ, kterým je upravena veřejná prospěšnost. Definice veřejně prospěšného poplatníka nahradila v ZDP v § 17a definici tzv. neziskového poplatníka, tj. poplatníka, který nebyl primárně zřízen za účelem podnikání. (Zákon č. 513/1991 Sb., § 2)

ZDP za veřejně prospěšného poplatníka kvalifikuje poplatníka, který v souladu se svým zakladatelským právním jednáním, statutem, stanovami, zákonem nebo rozhodnutím orgánu veřejné moci vykonává jako svou hlavní činnost takovou činnost, která není podnikáním. (Zákon č. 586/1992 Sb., § 17a)

Podnikatelem je v souladu s § 420 NOZ každý, kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku. Expertní skupina Komise pro aplikaci nové civilní legislativy při Ministerstvu financí se vyjádřila k pojmu podnikatel podle NOZ dne 9. dubna 2014 (výkladové stanovisko č. 22). Na rozdíl od předchozí právní úpravy není podnikání vázáno v NOZ na dovolenost, tj. na to, že ten, kdo podniká, má k podnikání příslušné podnikatelské oprávnění, pokud je vyžadováno. Ten, kdo podniká je podnikatelem bez ohledu na to, zda potřebné podnikatelské oprávnění k jím prováděné činnosti má, či nemá. Nicméně za podnikatele nelze kvalifikovat osobu, která vykonává, byť soustavně, činnosti zákonem zcela zakázané, např. obchodování s drogami či s lidmi. Z nové právní úpravy je zřejmé, že podnikání je chápáno širěji, než tomu bylo před účinností NOZ. Z právní úpravy je zcela zřejmé, že i neoprávněné podnikání je kvalifikováno pro účely zdanění jako podnikání a to se všemi důsledky. Pokud absentuje při výkonu živnostenského podnikání příslušné oprávnění lze neoprávněnému podnikateli uložit pokutu až do výše 1 000 000 Kč a to podle § 62 a § 63 živnostenského zákona. (Výklad expertní skupiny MS, 2014)

ZDP nevymezuje taxativně veřejně prospěšné poplatníky, nicméně přesnější vymezení lze zjistit z důvodové zprávy k zákonu. Veřejně prospěšným poplatníkem nadále zůstaly spolky, politické strany, registrované církve a náboženská společenství, fundace (nadace a nadační fondy), veřejné vysoké školy, veřejné výzkumné instituce, školské právnické osoby podle školského zákona a ústavy. Za veřejně prospěšného poplatníka lze označit také obecně prospěšnou společnost. Veřejně prospěšným poplatníkem ale není tzv.

rodinná nadace, tj. nadace, která dle svého zakladatelského jednání slouží k podpoře osob blízkých zakladateli nebo jejíž činnost směřuje k podpoře osob blízkých zakladateli. (Důvodová zpráva MS, 2014)

V taxativním výčtu poplatníků, kteří nejsou veřejně prospěšným poplatníkem, jsou kromě rodinných nadací uvedeny mimo jiné obchodní korporace, Česká televize, Český rozhlas a Česká tisková kancelář, profesní komory či společenství vlastníků jednotek. Přesnějším vymezením veřejně prospěšného poplatníka došlo k omezení možnosti uplatnit daňová zvýhodnění primárně určená pouze pro veřejně prospěšné poplatníky. Do 31. prosince 2013 mohlo např. společenství vlastníků jednotek čerpat identické daňové úlevy jako každý jiný poplatník, který nebyl zřízen za účelem podnikání, byť o veřejně prospěšné činnosti nelze v tomto případě nikterak hovořit. (Důvodová zpráva MS, 2014)

2.3.2 Konstrukce základu daně u veřejně prospěšného poplatníka

Základem daně je rozdíl, o který příjmy, s výjimkou příjmů vyňatých ze základu daně a příjmů osvobozených od základu daně, převyšují výdaje. Pro zjištění základu daně se vychází z výsledku hospodaření (zisk nebo ztráta), který je stanovený v souladu s účetními předpisy (§ 23 odst. 1 a 2 ZDP). Vztah k účetním předpisům je definován následovně: *„U poplatníka, který je účetní jednotkou, jsou příjmy jeho výnosy podle právních předpisů upravujících účetnictví a výdaji jeho náklady, podle předpisů upravujících účetnictví, s výjimkou poplatníků, kteří účtují v jednoduchém účetnictví“* (Zákon č. 586/1992 Sb., § 23 a § 21h).

Na účetní výsledek hospodaření je dále aplikován ZDP. Při transformaci účetního výsledku hospodaření na daňový základ jsou použita tudíž jednotlivá pravidla daná ZDP, de facto to znamená zohlednění zvyšujících i snižujících položek při výpočtu daňového základu. Postup transformace výsledku hospodaření lze demonstrovat na tiskopisu daňového přiznání k dani z příjmů právnických osob, který je uveden v příloze této práce.

Tabulka č. 2: Transformace výsledku hospodaření na daňový základ

	DP	Popis řádku daňového přiznání	Podrobnosti
	10	Výsledek hospodaření před zdaněním (zisk, ztráta)	Rozdíl příjmů a výdajů z účetnictví s výjimkou účtů daně z příjmů právnických osob
+	70	Položky zvyšující základ daně	Nedaňové výdaje, částky neoprávněně zkracující příjmy,...
-	170	Položky snižující základ daně	Příjmy, které nejsou předmětem daně, příjmy zdaněné srážkou, příjmy osvobozené od daně, nedaňové příjmy,....
=	200	Základ daně	

Legenda: **DP** – řádek v tiskopisu daňového přiznání

Zdroj: Formulář daňového přiznání právnických osob, zpracování vlastní

2.3.3 Účetnictví veřejně prospěšných poplatníků - spolků

Rozsah a způsob vedení účetnictví je upraven v souladu s právem Evropské unie zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví (dále jen ZU). Na základě zmocňovacího ustanovení zákona vydává Ministerstvo financí České republiky vyhlášky, kterými se provádějí některá ustanovení zákona.

Většina spolků eviduje své příjmy a výdaje v soustavě podvojného účetnictví a postupují přitom podle aktuálního znění vyhlášky č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení ZU pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví. Nicméně § 38a ZU umožňuje neziskovým organizacím, která mají právní osobnost, vést jednoduché účetnictví podle účetních předpisů upravující účtování v soustavě jednoduchého účetnictví, ve znění účinném k 31. prosinci 2003, tzn., že tyto vybrané účetní jednotky mohou v soustavě jednoduchého účetnictví, která byla zrušena k 31. prosinci 2003, účtovat až do konce roku 2015.

Rozdíl mezi jednoduchým a podvojným účetnictvím je zásadní, neboť výsledek hospodaření v podvojném účetnictví je rozdílem výnosů a nákladů a to bez ohledu na okamžik platby, při respektování základních principů pro vedení podvojného účetnictví, zejména principu významnosti, opatrnosti a věcného a časového principu. Základním

výstupem účetních jednotek v jednoduchém účetnictví je rozdíl utržených příjmů a utržených výdajů, tudíž do výsledku hospodaření vstupují jednotlivé účetní položky až v okamžiku platby. Aby mohl vést v roce 2015 spolek jednoduché účetnictví, tak jeho celkové příjmy za poslední uzavřené období nesměly přesáhnout částku 3 000 000 Kč. (Zákon č. 563/1991 Sb., § 1)

Je na místě se zabývat otázkou, zda lze výjimku uvedenou v § 38a ZU aplikovat na spolky, neboť v souladu s § 3045 NOZ se občanská sdružení vzniklá do 31. prosince 2013 podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, považují po zániku tohoto zákona z důvodu účinnosti NOZ k 1. lednu 2014 za spolky. Zákon o účetnictví ale umožňuje vedení jednoduchého účetnictví pouze občanským sdružením. Pokud by nebylo možné toto ustanovení aplikovat i na spolky, byla by tato část zákona považována za neplatnou. Ve vazbě na přechodné ustanovení uvedené v § 3029 NOZ lze dospět k závěru, že uvedené ustanovení lze aplikovat i na vedení jednoduchého účetnictví spolků, protože NOZ definuje: „*Dovolávají-li se právní předpisy ustanovení, která se tímto zákonem zrušují, vstupují na jejich místo jim odpovídající ustanovení tohoto zákona.*“ Uvedený závěr potvrdilo Generální finanční ředitelství na svých webových stránkách 26. května 2014. (MF, 2014)

Od roku 2016 dochází novelou ZU č. 221/2015 Sb. k zavedení zcela nové úpravy pro vedení jednoduchého účetnictví. Cílem nové regulace je mimo jiné omezit právní nejistotu účetních jednotek účtujících v soustavě jednoduchého účetnictví ve vazbě na terminologický nedostatek § 38a ZU. Při znovuzavedení jednoduchého účetnictví, bude vedení jednoduchého účetnictví opět plně legalizováno a to včetně nové prováděcí vyhlášky pro vedení jednoduchého účetnictví a zároveň dojde ke zrušení stávajícího § 38a ZU.

Dle § 1f ZU může v roce 2016 vést jednoduché účetnictví spolek či pobočný spolek, který není plátcem daně z přidané hodnoty a jehož celkové příjmy za poslední uzavřené účetní období nepřesáhnou 3 000 000 Kč a zároveň hodnota jeho majetku nepřesáhne 3 000 000 Kč. Do celkových příjmů se pro účely výpočtu zahrnují veškeré příjmy zjištěné z přehledu o příjmech a výdajích za dané účetní období s výjimkou průběžných položek (příjmy z převodu mezi bankovním účtem a pokladnou spolku či dvěma bankovními účty spolku), příjmy z prodeje dlouhodobého majetku, příjmy nahodilé a mimořádné (např. příjmy z titulu náhrad škod, pojistné plnění, přebytky zásob). Do hodnoty majetku se pro účely výpočtu zahrnuje úhrn majetku zjištěný z přehledu

o majetku a závazcích k rozvahovému dni a to po odpočítání pohledávek z prodeje dlouhodobého majetku a jejich úhrad a nahodilých či mimořádných pohledávek a jejich úhrad. V případě vzniku nové účetní jednotky mohou vést tyto účetní jednotky jednoduché účetnictví, pokud lze důvodně předpokládat, že splní podmínky pro vedení jednoduchého účetnictví. Nově také bude specifikována povinnost ukončení možnosti vést jednoduché účetnictví s povinností vést účetnictví podvojně a to od 1. dne účetního období, které následuje po účetním období, ve kterém účetní jednotka tuto skutečnost zjistila. Opětovně zahájit vedení jednoduchého účetnictví půjde nejdříve po uplynutí 5 po sobě následujících účetních období, ve kterých vedla účetní jednotka podvojně účetnictví. (Zákon č. 221/2015 Sb., § 1f; Zákon č. 235/2004 Sb., § 5)

Pokud tedy spolek povede v účetním období kalendářního roku 2016 jednoduché účetnictví a v tomto období překročí nastavená kritéria, je povinen od účetního období kalendářního roku 2017 vést již účetnictví podvojně. Ve vazbě na princip stálosti metod musí vést podvojně účetnictví minimálně ještě v účetním období kalendářního roku 2021.

2.3.4 Osvobození od daně z příjmů u spolků

V případě spolků jsou osvobozeny od daně z příjmů členské příspěvky poskytované členy podle stanov, statutu, zřizovacích nebo zakladatelských listin a to s výjimkou spolku, který je organizací zaměstnavatelů. V případě, že by členové spolku poskytovali svému spolku ještě jiné příspěvky, byly by tyto příspěvky předmětem daně z příjmů. Výdaje, které jsou hrazeny z příspěvků osvobozených od daně z příjmů, jsou kvalifikovány jako výdaje nedaňové. (Zákon č. 586/1992 Sb., § 19 a § 25)

Pokud spolek obdrží bezúplatný příjem z nabytí dědictví nebo odkazu je tento příjem vždy osvobozený od daně z příjmů dle § 19b ZDP. Toto osvobození je ovšem daleko širšího rozsahu, neboť se aplikuje na všechny právnické osoby.

V případě spolků se sídlem na území České republiky jsou osvobozeny bezúplatné příjmy (dary, bezúplatně přijaté služby, dále jen dar), pokud budou využity pro účely vymezené v § 15 odst. 1 nebo § 20 odst. 8 ZDP a nebo použity na kapitálové dovybavení. Z uvedeného vyplývá, že dar poskytnutý spolku, který naplňuje zákonné podmínky jako položka snižující základ daně u dárce, lze u příjemce spolku osvobodit od daně z příjmů. Od základu daně může dárce mimo jiné odečíst dar poskytnutý spolku za účelem výkonu sportovní, kulturní, vzdělávací či jiné činnosti. Dar poskytnutý

spolku za jiným než vyjmenovaným účelem v ZDP je předmětem daně z příjmů příjemce. Zákonodárce ponechal veřejně prospěšným poplatníkům volbu ohledně osvobození přijatých darů, neboť toto osvobození je zavedeno v zákoně jako fakultativní. Veřejně prospěšný subjekt se může rozhodnout, že osvobození neuplatní. V případě uplatnění osvobození jsou výdaje hrazené z přijatého daru kvalifikovány jako výdaje nedaňové. (Zákon č. 586/1992 Sb., § 19)

2.3.5 Snížení daňového základu v případě spolků

Veřejně prospěšní poplatníci s výjimkou obcí, krajů, poskytovatelů zdravotních služeb a většiny profesních komor, mají možnost snížit svůj základ daně. Tato daňová výhoda se aplikuje i v případě výpočtu daňové povinnosti spolků. Daňový benefit je považován za specifickou podporu ze státního rozpočtu určenou veřejně prospěšným poplatníkům. (Zákon č. 586/1992 Sb., § 20)

V případě spolků lze základ daně snížený o položky odčitatelné od základu daně (§ 34 ZDP např. odpočet na podporu výzkumu a vývoje, odpočet daňové ztráty, odpočet na podporu odborného vzdělávání) snížit o 30 %, maximálně však do 1 000 000 Kč a to za podmínky, že prostředky získané daňovou úsporou použijí ke krytí výdajů souvisejících s činnostmi, z nichž získané příjmy nejsou předmětem daně. Z uvedeného vyplývá, že úsporu z titulu nižší daně z příjmů může spolek čerpat jenom v případě, že je jeho hlavní činnost ztrátová, protože v tu chvíli nejsou příjmy z jeho hlavní činnosti předmětem daně. Získanou úsporu je povinen spolek vyčerpat v následujících třech zdaňovacích obdobích, které bezprostředně následují po zdaňovacím období, za které byla daňová úspora získána. Pokud činí 30 % snížení základu daně méně než 300 000 Kč, lze odečíst celých 300 000 Kč, maximálně však do výše dosaženého základu daně. Výše daňové úspory je dána součinem hodnoty snížení daňového základu a platné daňové sazby. Aktuální sazba daně z příjmů právnických osob činí 19 %. (Zákon č. 586/1992 Sb., § 21)

Tabulka č. 3: Výpočet daňové úspory za zdaňovací období kalendářního roku 2015

		Základ daně (ZD)*	Snížení ZD	Daňová úspora	Povinnost čerpat úsporu do
1	Spolek 1	100 000	100 000	19 000	2018
2	Spolek 2	301 000	300 000	57 000	2018
3	Spolek 3	900 000	300 000	57 000	2018
4	Spolek 4	1 000 000	300 000	57 000	2018
5	Spolek 5	2 000 000	600 000	114 000	2018
6	Spolek 6	3 000 000	900 000	171 000	2018
7	Spolek 7	5 000 000	1 000 000	190 000	2018

* Základ daně po snížení o odčitatelné položky

Zdroj: Vlastní (2015)

V případě, že spolek uplatnil v daňovém přiznání snižující položku a dosaženou daňovou úsporu nevyužil vůbec, je ve třetím zdaňovacím období, které následuje po zdaňovacím období, ve kterém byla úspora získána, povinen zvýšit základ daně. Pokud ale nebyla využita pouze část daňové úspory, zvyšuje poplatník základ daně pouze o poměrnou část snižující položky, ze které byla vygenerovaná úspora. (Zákon č. 586/1992 Sb., § 20 a § 23)

K výpočtu poměrné části položky zvyšující základ daně se vyjádřilo Generální finanční ředitelství (GFŘ) a danou problematiku vysvětluje na následujícím příkladu:

Příklad č. 1: Výpočet poměrné části položky zvyšující základ daně

„Příklad výpočtu pro zvyšující položku podle § 23 odst. 3 písm. a) bod 9. ZDP:

Uplatněná snižující položka byla 300 000 Kč, úspora při sazbě 19 % činí 57 000 Kč.

Poplatník ze vzniklé úspory vyčerpal v souladu se zákonem pouze částku 30 000 Kč.

$$300\,000 \times (27\,000 : 57\,000) = 142\,105 \text{ Kč}$$

Částka snižující položky, která zvýší základ daně a která odpovídá nevyčerpané slevě, činí 142 105 Kč“ (GFŘ, 2015).

Tabulka č. 4: Čerpání daňové úspory dle tabulky č. 3 – dopad do základu daně z příjmů v daňovém přiznání za zdaňovací období kalendářního roku 2018

		Základ daně (ZD)*	Daňová úspora	Vyčerpáno	Vyčerpáno	Zvýšení ZD
1	Spolek 1	100 000	19 000	19 000	100%	0
2	Spolek 2	300 000	57 000	57 000	100%	0
3	Spolek 3	300 000	57 000	28 500	50%	150 000
4	Spolek 5	600 000	114 000	76 000	2/3	200 000
5	Spolek 6	900 000	171 000	0	0%	900 000
6	Spolek 7	1 000 000	190 000	19 000	10%	900 000

* Základ daně po snížení o odčitatelné položky

Zdroj: Vlastní (2015)

2.3.6 Povinnost registrace a povinnost podat daňové přiznání

Každý poplatník daně z příjmů právnických osob se sídlem na území České republiky je povinen podat přihlášku k registraci k dani z příjmů a to do 15 dnů od svého vzniku. V případě veřejně prospěšných poplatníků je registrační povinnost upravena odlišně. Tyto osoby se musí registrovat do 15 dnů ode dne, kdy začnou vykovávat činnost, která je zdrojem příjmů, nebo začnou přijímat příjmy. (Zákon č. 586/1992 Sb., § 39a)

Zákon z povinnosti podat daňové přiznání k dani z příjmů právnických osob vyjímá veřejně prospěšného poplatníka, pokud měl tento poplatník pouze příjmy, které nejsou předmětem daně z příjmů, příjmy osvobozené od daně, případně příjmy, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně a zároveň nemá povinnost podat daňové přiznání z titulu nevyčerpané daňové úspory uplatněné dle § 20 odst. 7 ZDP. Veřejně prospěšný poplatník není povinen sdělit skutečnost, že nebude podávat daňové přiznání k dani z příjmů právnických osob, správci daně. (Zákon č. 586/1992 Sb., § 38mc)

2.3.7 Povinnost ověřit účetní závěrku auditorem

Po novele ZU je povinen mít účetní závěrku ověřenou auditorem spolek, pokud k rozvahovému dni, za nějž se účetní závěrka ověřuje, a za účetní období bezprostředně předcházející, překročil nebo již dosáhl alespoň dvou z uvedených hodnot (aktiva netto celkem 40 000 000 Kč, roční úhrn čistého obrátu 80 000 000 Kč, průměrný přepočtený stav zaměstnanců za účetní období 50). (Zákon č. 221/2015 Sb., § 20)

2.3.8 Povinnost zveřejnit účetní závěrku spolku

Novela ZU č. 221/2015 Sb. ukládá spolkům nově zveřejnit účetní závěrku za příslušené účetní období a to založením do sbírky listin veřejného rejstříku (spolkový rejstřík). Účetní závěrka spolků se bude zveřejňovat výhradně elektronicky a to ve formátu pdf. v souladu s § 18 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, a v souladu s § 7 nařízení vlády č. 351/2013 Sb.. Účetní závěrku lze zaslat soudu prostřednictvím aplikace „Podání do veřejného rejstříku“, takové podání vyžaduje opatření výstupního podání kvalifikovaným elektronickým podpisem po jeho stažení, případně lze zaslat účetní závěrku příslušnému soudu prostřednictvím datové schránky.

2.4 Reálné hrozby v rámci NOZ

V předešlých kapitolách byly zdůrazněny dopady NOZ na spolky a je zřetelné, že tyto dopady mohou mít i likvidační důsledek pro spolky. Statutární orgán, který dle NOZ většinou přebírá plnou zodpovědnost za dění ve spolku a vystupování spolku na veřejnosti, má povinnost plnit novou legislativu. Neznalost neomlouvá, a proto je vhodné danou problematiku nastudovat či si najmout plně odpovědného externího pracovníka, který bude mít na starosti organizační, daňové a účetní úpravy v důsledku vstupu NOZ v účinnost. Tato kapitola zdůrazňuje největší hrozby spolku plynoucí z NOZ včetně jeho vlivu na daňové a účetní zákony. Zároveň jsou na příkladech popsány konkrétní případy, kdy by mohlo být spolku a statutárnímu orgánu spolku uděleno varování či dokonce finanční penalizace.

2.4.1 Porušení povinnosti předložit listiny

V případě nedodržení lhůty pro zápis stanov hrozí spolku pořádková pokuta ve výši až 100 000 Kč a to na základě rozhodnutí předsedy senátu příslušného rejstříkového soudu. Pokud spolek nereaguje na upomínky či pokud situace poškozuje třetí osobu, může rejstříkový soud i bez návrhu zahájit řízení o zrušení spolku spojené s likvidací. (Zákon č. 304/2013 Sb., § 104-107)

Statutární orgán, který je odpovědný za dodání potřebných listin rejstříkovému soudu, porušuje péči řádného hospodáře, pokud stanovy nedodá v předepsané formě. Péče řádného hospodáře je v NOZ definována takto: *„Člen voleného orgánu se zavazuje, že bude funkci vykonávat s nezbytnou loajalitou i s potřebnými znalostmi a pečlivostí. Má se za to, že jedná nedbale, kdo není této péče řádného hospodáře schopen, ač to musel*

zjistit při přijetí funkce nebo při jejím výkonu a nevyvodí z toho pro sebe důsledky“ (Zákon č. 89/2012 Sb., § 159). To znamená, že statutární orgán není z odpovědnosti omluven ani z důvodu neznalosti. Pokud zodpovědný člen zjistí, že funkci hospodáře není schopen provozovat, má za sebe najít náhradu (např. ve formě kvalifikovaného daňového poradce). NOZ také upravuje odpovědnost hospodáře, který ručí svým majetkem za neřádné jednání v dané funkci. (Nesnídal, 2012)

2.4.2 Nedodržení povinnosti registrace k dani z příjmů právnických osob

Spolek je povinen podat přihlášku k registraci ve stanovené lhůtě (viz. kapitola 2.3.6). Při nesplnění registrační povinnosti může správce daně (finanční úřad) uložit spolku pokutu do výše 500 000 Kč. Pokutu lze uložit nejpozději do 3 let ode dne, ve kterém došlo k porušení povinnosti. (Zákon č. 280/2009 Sb., § 247a)

2.4.3 Nepodání daňového přiznání k dani z příjmů právnických osob

Spolek je povinen podat daňové přiznání pokud má příjmy, které jsou předmětem daně a nejsou od daně osvobozené (viz. kapitola 2.3.6). Pokutu za opožděně podané daňové přiznání, pokud je zpoždění delší než 5 pracovních dní, předepíše správce daně ve výši 0,05 % stanovené daně za každý následující den prodlení, maximálně však do výše 5 % stanovené daně. Maximální výše pokuty je omezená částkou 300 000 Kč. (Zákon č. 280/2009 Sb., § 250)

Příklad č. 2: Pokuta za opožděné podání daňového přiznání

Daňová povinnost spolku byla 500 000 Kč. Statutární orgán zapomněl odevzdat správci daně daňové přiznání. Správce daně kontaktoval spolek půl roku po termínu pro podání daňového přiznání. Statutární orgán ihned napravil svoji chybu. Spolku vznikla povinnost uhradit pokutu ve výši 25 000 Kč.

2.4.4 Nezapočítání nevyužitých daňových úspor

Prakticky každý spolek, který podává daňové přiznání, využívá možnosti 30% daňového odpočtu, u kterého je však povinnost zpětné reinvestice takto ušetřeného finančního obnosu a to do třech následujících účetních období po uplatnění tohoto daňového benefitu (kapitola 2.3.5). V případě, že spolek daňovou úsporu v zákonném termínu nespoteřebuje, je povinen zbylý nevyužitý benefit započítat do základu daně v nejbližším zdaňovacím období. Kdyby spolek takto neučinil, hrozí mu sankce popsané v

příkladu níže. Příklad byl spočítán autorem na základě daňového řádu a sankcí v něm uvedených. (Zákon č. 280/2009 Sb.)

Příklad č. 3: Výpočet celkového peněžního postihu při nezapočítání nevyužitě úspory

Sportovní klub se základem daně z příjmů právnických osob za zdaňovací období kalendářního roku 2015 ve výši 3 334 000 Kč využil 30% daňový odpočet v maximální možné výši. Dle příkladu č. 1 činí jeho úspora na dani 190 000 Kč, tj. 19 % z maximální částky úspory 1 000 000 Kč. Takto vzniklou úsporu je klub povinen využít ve třech následujících zdaňovacích obdobích, tj. do konce kalendářního roku 2018. Pokud nebyla daňová úspora čerpána vůbec, protože v hlavní činnosti nebylo dosaženo ztráty, je poplatník povinen připočíst částku 1 000 000 ke svému základu daně, tzn. částka 1 000 000 Kč je podrobena zdanění daní z příjmů právnických osob dle aktuální daňové sazby.

Sportovní klub tedy nevyčerpal daňovou úsporu a ani nezvýšil základ daně z tohoto titulu tak, jak nařizuje daňový zákon. Na chybný postup se přišlo až v roce 2021 při daňové kontrole. Spolku správce daně doměřil dlužnou daň z příjmů právnických osob 190 000 Kč (předpokládaná sazba daně z příjmů právnických osob ve zdaňovacím období kalendářního roku 2018 je 19 %). Dále je spolek povinen uhradit penále 20 % z doměřené částky, tj. 20 % z částky 190 000 Kč, tj. 38 000 Kč a úrok za opožděnou platbu daně. Roční úrok se stanoví jako součet repo sazby České národní banky (ČNB) (1. července 2015 0,05 %) a sankčního úroku 14 %. Roční výše úroku za opožděnou platbu daně by činila při aktuální výši repo sazby ČNB 26 695 Kč. Úrok by se počítal za dobu od termínu splatnosti daně z příjmů právnických osob za zdaňovací období kalendářního roku 2018 až do data zaplacení dlužné daně, pro výpočet je předpokládáno dva roky.

Spolek by z důvodu své neznalosti a nepozornosti uhradil kromě dlužné daně 190 000 Kč ještě navíc příslušenství této daně 91 390 Kč. (Zákon č. 280/2009 Sb., § 252 a § 251)

Je nutné podotknout, že daňových kontrolorů specializujících se na neziskový sektor není mnoho a vzhledem k velkému množství neziskových organizací jsou často daňové a účetní chyby opomíjeny. Pravdou však zůstává, že při porušení pravidel zde hrozba finančního postihu reálně existuje.

2.4.5 Nezveřejnění účetní závěrky

V kapitole 2.3.8 byla zmíněna povinnost všech spolků zveřejnit svoji účetní závěrku v návaznosti na zápis spolků do veřejného rejstříku. „*Účetní jednotky, které se zapisují do veřejného rejstříku a nemají povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem, zveřejňují účetní závěrku za účetní období, které započalo v roce 2014, jejich uložení do sbírky listin nejpozději do 31. března 2016.*“ Účetní závěrku za účetní období, které započalo v roce 2015, musí spolek zveřejnit do 30. listopadu 2017. (Zákon, č. 221/2015 Sb., Čl. II.)

Pokud spolek, který vede podvojný účetnictví, nezveřejní účetní závěrku v zákonném termínu, hrozí mu za přestupek podle zákona o účetnictví pokuta do výše 3 % hodnoty aktiv. (Zákon, č. 221/2015 Sb., § 37)

Příklad č. 4: Výpočet maximálního peněžního postihu pro spolky vedoucí podvojný účetnictví z titulu nezveřejnění účetní závěrky

Sportovní klub - spolek eviduje aktiva ve výši 10 000 000 Kč (dlouhodobý hmotný majetek, pohledávky, peněžní prostředky). Tento spolek nezveřejnil v zákonné lhůtě svoji účetní závěrku a to ani v okamžiku kdy byl správcem daně k dodatečnému splnění své povinnosti vyzván. Spolku vyměří správce daně pokutu ve výši 3 % z částky 10 000 000 Kč. Spolek je povinen uhradit pokutu ve výši 300 000 Kč.

Spolek, který vede jednoduché účetnictví, se dopustí správního deliktu mimo jiné tím, že nezveřejní přehled o majetku a závazcích, výroční zprávu nebo obdobný dokument. Správce daně může uložit spolku pokutu až do výše 50 000 Kč. (Zákon, č. 221/2015 Sb., novela zákona o účetnictví, § 37a)

Nová povinnost zveřejnění účetní závěrky povede k identifikaci spolků, které nevedou účetnictví v souladu se zákonem. Výše pokuty za nevedení podvojný účetnictví může dosáhnout až 6 % hodnoty aktiv celkem. Pro spolek, který měl povinnost vést jednoduché účetnictví, by byla výše pokuty až do částky 100 000 Kč (Zákon, č. 221/2015 Sb., novela zákona o účetnictví, § 37a). Zároveň hrozí spolku pořádková pokuta 100 000 Kč. (Zákon č. 304/2013 Sb., § 104)

2.4.6 Nedodržení povinnosti ověřit účetní závěrku auditorem

Spolek, který byl povinen mít ověřenou účetní závěrku auditorem a neučinil tak, se dopustil správního deliktu, za který mu může správce daně předsat pokutu až do výše 3 % hodnoty aktiv. (viz. kapitola 2.3.7)

Příklad č. 5: Pokuta za nesplnění povinnosti ověřit účetní závěrku auditorem v maximální výši

Sportovní klub - spolek je povinný mít účetní závěrku ověřenou auditorem, neboť jeho aktiva jsou 20 000 000 Kč, dosažený obrat je 100 000 000 Kč a počet zaměstnanců byl 51. Sportovní klub nevěděl o své povinnosti nechat ověřit účetní závěrku auditorem. Správce daně mu při kontrole vyměřil pokutu ve výši 3 % hodnoty aktiv celkem tj. částku 600 000 Kč. (Zákon, č. 221/2015 Sb., § 37)

Pravdou je, že se tato hrozba týká pouze velkých sportovních organizací a není tedy plně relevantní pro výzkum zaměřený na sportovní spolky na lokální úrovni, které nedisponují obvykle velkým majetkem.

2.4.7 Zdanění podpory z prostředků spolku členem

V rámci novely ZDP ve vazbě na NOZ bylo zpřísněno osvobození podpory nebo příspěvku z prostředků spolku, které je poskytnuto členovi tohoto spolku (Zákon č. 586/1992 Sb., § 4). ZDP osvobozuje podporu či příspěvek poskytnutý členovi nebo jeho osobě blízké pouze v případě použití přijatých prostředků ke kompenzaci zdravotního postižení nebo sociálního vyloučení (např. umožnění zdravotního cvičení postiženého člena). Jako příjem se posuzuje i příspěvek či podpora, které jsou poskytnuté v nepeněžní formě.

Příklad č. 6: Zdanitelný příjem člena spolku

Nezletilé dítě je členem sportovního spolku, za který hraje závodně tenis. Týdně absolvuje minimálně 3 hodiny tréninku. V době tréninku je členům, kteří reprezentují spolek na závodech, poskytován tenisový kurt zdarma. Roční výše členského příspěvku je 600 Kč. Nezávislé osobě by byla za každou hodinu pronájmu tenisového kurtu účtována částka 300 Kč.

Průměrně odehraje takový člen 100 hodin za jednu sezónu v rámci tréninků na kurtu spolku. Podpora přijatá členem z titulu neúčtovaného pronájmu tenisového kurtu činí 30 000 Kč.

Rodiče dítěte jsou povinni podat jménem dítěte daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob a přijatou podporu zdanit.

3 CÍLE A ÚKOLY PRÁCE

Hlavním cílem práce je zjistit a popsat změny v životě sportovních spolků, včetně pobočných spolků, na lokální úrovni po přechodu na NOZ.

Jako dílčí cíle práce lze identifikovat:

1. Teoretické vymezení neziskového sektoru a jeho vývoj v rámci České republiky. Úkol napomáhá zdůraznit významnost neziskového sektoru, ať už z pohledu společenského, tak i z pohledu historického.
2. Deskripce organizačních, daňových a účetních dopadů NOZ na spolky. NOZ se poměrně zásadní měrou dotýká veškerého fungování spolků.
3. Vytyčení nejvýznamnějších hrozeb spolků v důsledku vstupu NOZ v platnost a účinnost.

Objasnění základních pojmů a legislativních vztahů, na kterých se text zakládá, je zásadní pro srozumitelnost a podání myšlenek autorů, jež jsou citováni, stejně jako pro vlastní poznatky.

Výzkum obecně má mnoho podob. Pro získání základních informací byla vybrána kvalitativní metoda hloubkového interview, kde bude využit předpřipravený dotazník, který nejlépe zachytí situaci, v níž se spolky nachází.

Celý výzkum pak lze rozdělit do několika zkoumaných stěžejních pasáží a úkolů, které pomohou analyzovat celou problematiku vlivu NOZ na sportovní spolky, včetně pobočných spolků.

1. Organizační změny v rámci NOZ
2. Administrativní zatížení v rámci NOZ
3. Daňové dopady v rámci NOZ
4. Účetní dopady v rámci NOZ
5. Obecná znalost změn v rámci NOZ
6. Největší hrozby pro spolky v rámci NOZ

Následná analýza jednotlivých otázek pomůže vytvořit obecný přehled o stavu sportovních spolků a dopadu NOZ na jejich fungování.

4 METODOLOGICKÁ ČÁST

Metodologie načrtává konstrukci celé práce. Měla by tvůrci pomoci k vytvoření předběžné struktury výzkumu a všech jeho bodů. Využívá poznatků nastřádaných v teoretické části práce a převádí je do praktického využití.

4.1 Kvalitativní výzkum

Nejjednodušší dělení výzkumu obecně je právě na kvalitativní a kvantitativní. Kvantitativní výzkum se ve valné většině snaží odpovědět na otázky „kolik“ a je úzce propojen se statistickou teorií, pro kterou vytváří potřebné zdroje informací. Oproti tomu kvalitativní výzkum se spíše snaží odpovědět na otázky „co“, „jak“ a hlavně „proč“. Obecně je kvalitativní výzkum prostředek k pochopení zkušeností a přístupů dotazovaných a analýza dat je pak využívána k identifikaci smýšlení konkrétní cílové skupiny. (Bricky a Green, 2009)

Definice a deskripce kvalitativního výzkumu je mnoho a nutno podotknout, že ne všechny jsou aplikovatelné obecně. Pro účely této práce postačí definice Švaříčka a Šedové: *„Podstatou kvalitativního výzkumu je do široka rozproštěný sběr dat bez toho, že by na počátku byly stanoveny základní proměnné. Stejně tak nejsou předem stanoveny hypotézy a výzkumný projekt není závislý na teorii, kterou již předtím někdo vybuoval. Jde o to do hloubky a kontextuálně zakotveně prozkoumat určitý široce definovaný jev a přinést o něm maximální množství informací“* (2007, s. 24). Uvedená definice specifikuje podstatu kvalitativního výzkumu jako prostředek k získání předem nespécifikovaných dat. Data vycházející z kvalitativního výzkumu jsou pak využita k pochopení celé problematiky.

Kvalitativní výzkum pomůže analyzovat reálné dopady NOZ na sportovní spolky. Uvedená problematika je poměrně neprozkoumaná, a proto daný náhled umožní proniknutí do tématu a definování hlavních bodů v rámci tohoto výzkumu.

4.1.1 Metody a techniky prováděného výzkumu

V rámci kvalitativního výzkumu bude využíváno hloubkové interview. Právě hloubkové interview je prostředek k nahlédnutí do zvolené problematiky, která je vzhledem k aktuálnosti ještě nedostatečně prozkoumána.

Tab. č. 5: Základní užití metody kvalitativního přístupu

Metoda	Vlastnosti	Výhoda
Texty a dokumenty	Rozbor významu, organizace a použití	Teoretické porozumění
Interview	Relativně nestrukturované	Porozumění zkušenosti

Zdroj: Hendl (2008)

Hlubkové interview se vyznačuje relativně nestrukturovanou formou, která napomáhá ke správnému pochopení vnímání NOZ statutárními orgány. Vzhledem k tomu, že jde o poměrně komplexní problém týkající se valné většiny sportovních organizací, je výběr metody vhodnou formou k získání detailnějších informací. Flexibilní přístup tvorby interview umožní podat dodatečné otázky či některé otázky z interview vyřadit. Jelikož je hlubkové interview postaveno na osobním kontaktu s dotazovaným, má tazatel možnost vytvořit vhodnou atmosféru, kdy se dotazovaný bude cítit relaxovaný a bude odpovídat vstřícněji. Také má výzkumník možnost číst nejen z faktických odpovědí dotazovaného, ale i z řeči jeho těla.

Jednoduše lze shrnout výhody hlubkového interview takto:

1. zjištění detailnějších informací,
2. flexibilita dotazování,
3. možnost dodatečných otázek a upřesnění či naopak omezení,
4. možnost navázání vhodné atmosféry při dotazování,
5. osobní kontakt - možnost číst řeč těla.

Mezi hlavní nevýhody pak patří:

1. zaujatost tazatele, kdy tazatel, ať už chtěně či nechtěně ovlivňuje výsledky interview,
2. časová náročnost způsobená intenzivním a zároveň poměrně nestrukturalizovaným dotazováním,
3. horší aplikace na celou cílovou skupinu vzhledem k nižšímu počtu dotazovaných. (Boyce a Neale, 2006)

Ve vedení interview pomůže výzkumníkovi předpřipravený dotazník s otevřenými otázkami tak, aby bylo systematicky prozkoumáno každé z podtémat zjišťované problematiky.

4.1.2 Tvorba dotazníku

V rámci tvorby dotazníku bude využit informační seznam, na jehož základě budou sestaveny jednotlivé otázky i s konkrétními podotázkami. Tento informační seznam je vytvořen autorem na základě teoretické deskripce vlivu NOZ na spolky. Následně přichází na řadu samotná konstrukce dotazníku a také pilotáž, neboli odzkoušení dotazníku v praxi. Pilotáž dotazníku bude provedena s vedoucí práce a dále s daňovým a účetním expertem. Právě pilotáž upozorní na případné nedostatky dotazníku, čímž vznikne prostor dotazník upravit ještě před jeho uvedením do praxe.

4.1.2.1 Informační seznam

Celý seznam je zjednodušeným výtahem informací z teoretické části. Na základě tohoto seznamu je pak možné vytvořit specifickou síť znalostí, která bude základem tvorby otázek v rámci dotazníku.

Pro dosažení hlavních cílů výzkumu je nezbytné určit dílčí jednotlivé informační cíle dotazníku, aby došlo k pokrytí komplexního spektra úkolů práce. Konkrétní otázky budou vycházet z teoretických okruhů uvedených níže:

1. Založení a vznik:
 - a. Stanovy v rámci NOZ musí povinně obsahovat zákonné informace,
 - b. úpravy ve stanovách je nutné vykonat do 1. ledna 2017,
 - c. spolek má možnost vytvořit pobočný spolek, který je nutné zavést také do stanov spolku včetně vztahu k hlavnímu spolku (kapitola 2.2.1).
2. Členství:
 - a. Spolek má možnost definovat více druhů členství, ale následně je povinný druhy uvést do svých stanov,
 - b. každý má právo se odvolat proti svému vyloučení a to u nejvyšších orgánů spolku, případně pak u příslušného soudu (kapitola 2.2.2).
3. Organizační struktura:
 - a. Spolek musí disponovat hlavním a statutárním orgánem, ale má zároveň možnost tyto dva orgány propojit,
 - b. tvorba názvů orgánů spolku je čistě v pravomoci spolku, názvy však nesmí být zavádějící (kapitola 2.2.3).

4. Fúze a rozdělení spolku:
 - a. Spolek má možnost aplikovat dvě formy fúze - splynutí a sloučení (kapitola 2.2.4).
 - b. Statutární orgán má odpovědnost za patřičnou dokumentaci při fúzi či dělení spolku (kapitola 2.2.5).
5. Zrušení spolku:
 - a. Spolek bude zrušen, jestliže porušuje zákon, případně pokud jeho hlavní činnost není sjednocena s posláním a neziskovou podstatou spolku, nebo pokud spolek omezuje svobody svých členů,
 - b. podstatou likvidace spolku není veškeré zpeněžení majetku, ale znovuoobnovení spolku v maximálně možné funkční míře (kapitola 2.2.6).
6. Odvolání člena proti rozhodnutí spolku:
 - a. Každý člen (i jiná dotčená osoba) má právo se odvolat proti rozhodnutí spolku, celá kauza se pak řeší na základě principu subsidiarity,
 - b. v případě uznání viny spolku má člen nárok na patřičné odškodnění (kapitola 2.2.8).
7. Využití daňového odpočtu pro spolky:
 - a. Spolek má možnost využít 30% odčitatelnou položku od základu daně z příjmů právnických osob (kapitola 2.3.5).
8. Využití daňové úspory v následujících třech obdobích:
 - a. V případě nevyčerpání prostředků vzniklých daňovou odčitatelnou položkou je spolek povinen o částku, která odpovídá základu daně z nevyužitých úspor, zvýšit základ daně, když tak neučiní, bude postižen sankcí (kapitola 2.3.5).
9. Registrace daňového subjektu a povinnost podat daňového přiznání:
 - a. Každý spolek má povinnost se registrovat a následně podat daňové přiznání, pokud má jakékoliv příjmy z vedlejší, tj. ekonomické činnosti (kapitola 2.3.6 a 2.4.4).
10. Účetní závěrka:
 - a. Každý spolek je povinen zveřejnit svoji účetní závěrku a to výhradně elektronickou formou (kapitola 2.3.8).

11. Jednoduché a podvojnÉ účetnictví spolků:

- a. Spolek má možnost vést jednoduché účetnictví pokud splňuje daná kritéria,
- b. při přechodu na účetnictví podvojnÉ platí princip stálosti metod (kapitola 2.3.3)

12. Zdanění podpory poskytnuté členovi spolkem:

- a. Člen má povinnost podat daňové přiznání v případě, že je mu poskytnuta podpora (příspěvek) a to i nepeněžní formou (kapitola 2.4.7).

4.1.2.2 Otázky a jejich konstrukce

V rámci hloubkového interview budou využity otevřené otázky tak, aby byla maximalizována širÉ dat, které lze sesbírat. Otevřené otázky také dávají prostor ke specifikaci tématu a personalizaci celého interview dle znalostí a osobnostních prvků dotazovaného.

4.1.3 Pilotáž dotazníku

Pilotáž dotazníku byla provedena s daňovým a účetním expertem Bc. Martou Šťastnou. Dotazník byl upraven stylisticky, ale také z pohledu právní problematiky. Zároveň byly jednotlivé otázky upřesněny tak, aby respondenti plně porozuměli otázce. Dotazník byl doplněn o otázku týkající se neuskutečněného zápisu spolků do veřejného rejstříku v zákonné lhůtÉ. Tato otázka, zjišťující znalost dopadů nesplnění zákonných podmínek v rámci rejstříkového zákona, uzavřela celkovou formu dotazníku.

Dále pak dotazník prošel kontrolou vedoucí práce. Vedoucí práce doporučila zjednodušit některé otázky pro vyšší srozumitelnost. Pak byly některé otázky vyřazeny z důvodu složitosti tematiky a předpokládané neznalosti dotazovaných. Ostatní otázky byly upraveny tak, aby nepůsobily zavádějícím dojmem. Mezi vyřazenými otázkami byla otázka směřující na povinnost provést audit účetní závěrky a to z důvodu zaměřenosti práce na dopady NOZ na spolky na lokální úrovni. Dále pak byla vyřazena otázka zaměřující se na fúze a rozdělení spolku a to z důvodu, že se s tímto problémem spolky často nesetkávají vzhledem ke své stálosti a tradici. Poslední zrušená otázka se týkala odvolání se člena proti rozhodnutí spolku. Otázka byla v zásadě duplikována, jelikož zahrnuje stejný princip, který je využit v problematice vyloučení člena spolku.

Vzhledem k informační potřebě během samotného dotazování došlo k doplnění dotazníku zásadními informacemi, které pomohly v případě nutnosti upřesnit a vysvětlit otázku. Takto uvedené informace je možné najít pod každou otázkou v závorkách viz. příloha č. 2. Dále pak byl k otázce týkající se členství přidán seznam možných odpovědí a to z důvodu zjednodušení formy otázky pro dotazované. Poslední změnou bylo změna pořadí otázek týkajících se daňového přiznání a daňového odpočtu. Otázka daňového přiznání byla posunuta před otázku daňového odpočtu. Pokud nezisková sportovní organizace vykazuje pouze příjmy, které nejsou předmětem daně z příjmů, příjmy osvobozené od daně a případně příjmy zdaněné srážkovou daní, tak není povinna podávat daňové přiznání a následně pro ni není relevantní využívat daňový odpočet.

V rámci kompletace celého výzkumu byla doporučena dodatečná metoda sběru dat, a to analýza dokumentu. Webové stránky veřejného rejstříku, včetně sbírky listin, umožňují nahlédnout do databáze, která obsahuje všechny základní údaje o sportovních spolcích. Právě analýzou této databáze je možné poměrně jednoduše zjistit, zda spolek již změnil svůj název (doplnění z. s., zapsaný spolek či jen spolek) nebo dokonce připojil ke své složce stanovy.

4.1.4 Uvedení dotazníku do praxe

Vzhledem k potřebě osobního kontaktu při interview je nutnost domlouvání schůzek prioritou při uvedení dotazníku do praxe. Dotazovatel bude využívat veškeré možné zdroje, včetně metody sněhové koule, ale zároveň se bude snažit najít různorodé respondenty dle kritérií uvedených v následující kapitole. Pro lepší záznam dat bude výzkumník využívat nejen písemný záznam, ale také nahrávání hovoru a to pro lepší kvalitu následné analýzy dat.

4.2 Specifikace cílové skupiny tázaných a jejich výběr

Výběr dotazovaných je jedna ze základních problematik ovlivňujících celkovou kvalitu výzkumu. Výběr se obecně provádí na více úrovních:

1. při sběru dat (výběr případů nebo skupiny případů)
2. při interpretaci (výběr materiálu a výběr v materiálu)
3. při zobrazení výsledků (prezentace materiálů). (Kardorff, Flick, Steinke, 2012)

Výběr vzorku tázaných bude záměrný. Interview bude zaměřené na sportovní spolky a pobočné spolky na lokální úrovni a z toho logicky plyne, že mezi dotazované jsou zařazeni členové analyzovaných organizací. Vzhledem k šíři celého spektra členů klubů, a vzhledem k tomu, že jen menší počet členů spolků rozumí alespoň minimálně celé problematice, bude dotazování směřováno na členy statutárních orgánů, případně na daňové a účetní poradce a pokladníky pracující v rámci klubů. Mezi statutární orgány zařazuje NOZ jak individuální statutární orgán, tak statutární orgán kolektivní (např. předseda klubu a výbor klubu).

Zároveň je vhodné se zaměřit na statutární orgány spolků i z důvodu zvýšené odpovědnosti v rámci NOZ. Statutární orgán nově odpovídá nejen za spravování finanční podstaty klubu, ale také za organizaci a dokumentaci v rámci spolku a pobočného spolku.

Co se týče sportovních spolků a pobočných spolků, na které bude výzkum zaměřen, je cílem preferovat různorodost při výběru. Snahou zůstává optimální výběr, který bude splňovat různorodá kritéria. Rozdílně jsou vedeny spolky a pobočné spolky zastřešené, které jsou často řízeny direktivně např. ČOS a jednotlivé župy a tělocvičné spolky, či ČUS a jednotlivé svazy a sportovní kluby. Specifické povinnosti také mají spolky disponující pobočnými spolky. Dlouhodobá tradice spolku může zjednodušit, respektive zrušit, povinnost změny názvu spolku. Dále pak je vhodné se zaměřit na spolky využívající daňový odpočet a to i z důvodu, že se právě na tuto problematiku váže jedna z největších hrozeb pro spolky a to významné daňové riziko. Je vhodné též zjistit rozdílné účetní povinnosti u spolků vedoucích jednoduché a podvojně účetnictví.

Vzhledem k omezenému přístupu ke statutárním orgánům sportovních spolků na lokální úrovni se autor práce rozhodl pro využití metody sněhové koule. Výzkumník vychází z předpokladu, že se dané sportovní spolky znají a ač mají mezi sebou často kompetitivní vztahy, žijí obecně v symbióze, tedy budou ochotny poskytnout kontakt na další sportovní spolky. (Mioviský, 2006)

4.3 Doplnující přehled změn stanov a názvu podle veřejného rejstříku

Některé informace je velice složité či přímo nemožné získat prostřednictvím zkoumání současnosti, je proto možné využít výpovědi minulosti. Jde o metodu sběru dat, kdy se zkoumají jakékoliv artefakty, které nebyly vytvořeny přímo pro primární výzkum, avšak data z nich využitá jsou zásadní pro prezentaci výsledků. Pokud jsou k dispozici

adekvátní zdroje pro analýzu dat, může tento způsob sběru přinést zásadní informace pro výzkum. V poslední době se hojně využívají průzkumy různých databází či rejstříků, které pomáhají jednoduše, a bez přímého kontaktu, zjistit potřebné informace o celé zkoumané skupině. (Dvořáková, 2010)

Vztáhnutí kvalitativního výzkumu na celý vzorek je poměrně složité, a proto se výzkumník rozhodl přiložit analýzu veřejného rejstříku, která pomůže zjistit, jak sportovní spolky pokročily v oblasti změn stanov a názvu v rámci NOZ.

Vzhledem k tomu, že daná metoda je doplněním hloubkového interview, je snížena nevýhoda nulového osobního kontaktu, který je naopak stěžejní u rozhovoru. Propojení s hloubkovým interview funguje zároveň jako ověření obou metod tak, aby nebyly vyvozovány nepravdivé závěry.

Ve veřejném rejstříku je možné vyhledat všechny sportovní spolky prostřednictvím jejich názvů a zároveň zkontrolovat, zda již přidaly své upravené stanovy. Pro zjednodušení byly vyhledávány sportovní spolky dle nejčastěji užívaných názvů v České republice.

Po konzultaci s daňovým a účetním expertem z oblasti neziskových organizací, byly vybrány tyto vzorové názvy:

1. sportovní klub,
2. tělovýchovná jednota,
3. tělocvičná jednota a
4. oddíl (slovo sportovní bylo vyřazeno z důvodu získání většího počtu zkoumaných objektů).

5 VÝSLEDKOVÁ ČÁST

V první části budou analyzovány jednotlivé rozhovory se statutárními orgány, respektive členy statutárních orgánů, dotazovaných spolků, rozbor jednotlivých otázek a základní důvodové shrnutí odpovědí. Za druhé bude vytvořena tabulka přehledně shrnující výsledky interview. Dále pak budou rekapitulovány výsledky doplňkové analýzy veřejného rejstříku, která má za úkol zjistit současný stav připravenosti sportovních spolků na změny v rámci NOZ.

5.1 Analýza hloubkového interview

V rámci analýzy hloubkového rozhovoru budou nejprve popsány jednotlivé sportovní organizace a následně shrnuty odpovědi na stanovené okruhy.

5.1.1 Juniorský maratonský klub, z.s. (JMK)

Jde o spolek pořádající největší běžeckou akci pro střední školy v České republice. Juniorský maraton je štafetový závod na maratonské trati pro 10 členná družstva studentů středních škol. JMK není klasickou neziskovou sportovní organizací. Spolek není sdružený pod žádnou zaštiťující hlavní organizaci či svaz a hlavní činností organizace je pořádání série 14 semifinálových závodů s finálním vyvrcholením v rámci Volkswagen Maratonu Praha. Poměrně výraznou specifikací spolku je hluboké propojení se společností Prague International Marathon s.r.o. (PIM), se kterou spolupracuje na organizaci závodů. (JMK, 2006)

JMK, jak je vidět již v názvu, provedl registraci stanov a změnu názvu a to 13. října 2015. Mezi hlavní cíle dle stanov patří podpora a organizování sportovní činnosti mládeže, včetně organizování sportovních soutěží na amatérské i profesionální úrovni. Orgány spolku dle stanov pak jsou: členská schůze, správní rada a revizní komise. Spolek z valné většiny čerpá finance z příjmů z tělovýchovné, kulturní a společenské činnosti, dále pak z vlastní hospodářské činnosti a z příspěvků či dotací od sportovních svazů, MŠMT, EK, krajů, měst a dalších organizací. Určitou zajímavostí jsou příspěvky členů, které nejsou specifikovány ve stanovách. Dodatečně se pak tazatel dozvěděl, že příspěvky jsou jednorázové a to v případě, že je potřeba vyrovnat schodek rozpočtu spolku. (JMK, 2015)

Dotazován byl předseda správní rady, který má za úkol nejenom technické odsouhlasení všech tratí, ale též koordinuje žádosti o dotace a právní stránku věci v rámci spolku. Zároveň dotazovaný zastává funkci ředitele závodu všech akcí RunCzech a funguje jako lídr technického zajištění závodu a registrací. Dotazování, které proběhlo 30. listopadu 2015 v Praze, bylo vzhledem k omezenému času pana ředitele zkráceno na minimum a trvalo tedy 25 minut. Ač v časové tísní, odpovídal dotazovaný otevřeně a upřímně projevil zájem o celé téma.

Vzhledem k tomu, že je JMK úzce propojen s organizací PIM, má možnost plně využívat účetního a právního oddělení této právnické osoby. Díky tomu lze očekávat určitou úroveň připravenosti na změny dle NOZ.

Spolek přihlásil své stanovy a také změnil svůj název 1. října 2015 a tedy dodržel předepsaný termín. Spolek využil právní pomoci společnosti PIM, která doporučila změnu stanov, včetně všech povinných údajů a změnu názvu připojením zkratky pro zapsaný spolek. Vzhledem k tomu, že spolek má pouze 3 členy, nebyla otázka směřující na členství ve spolcích relevantní. Spolek za celou svoji historii nemá žádnou zkušenost s vyloučením člena. Nicméně na dotaz týkající se znalosti problematiky odvolání se člena spolku proti vyloučení, odpověděl předseda negativně: „*To jsem nevěděl, že má člen takové právo. Ve zkratce to tedy znamená, že pokud chce člen dělat problémy spolku, tak poměrně snadno může*“ (Předseda JMK, 30. listopadu 2015). Předseda také správě vyjmenoval situace, kdy by mohl být spolek soudně zrušen, avšak při dotazu na dobrovolné zrušení spolku nenašel odpověď. Po přečtení stanov spolku výzkumník zjistil, že zrušení spolku je poměrně jednoduše popsáno v registrovaných stanovách a tedy se potvrzuje fakt, že s úpravou stanov vypomohl kvalifikovaný právník. Spolek podává daňové přiznání, vzhledem k tomu, že je hlavní činností obvykle zisková. JMK využívá odčitatelnou daňovou položku, ale dotazovaný nedokázal odpovědět na jaké účely a do kdy by měla být tato daňová úspora využita. Pravdou zůstává, že o daňové a účetní záležitosti spolku se stará profesionální účetní oddělení, tedy je předpoklad, že má spolek v těchto záležitostech problematiku vyřešenu, což je však u sportovních spolků výjimkou (účetní spolku potvrdila znalost celé problematiky v pozdějším rozhovoru). Zajímavá odpověď byla získána u otázky směřující na zveřejnění účetní závěrky. Předseda JMK vypověděl, že účetní závěrku pravidelně zveřejňuje. Vzhledem k tomu, že je daná povinnost novinkou, byl respondent dotázán na specifikaci zveřejnění účetní závěrky. „*Účetní závěrku zveřejňujeme každoročně s daňovým*

přiznáním. Součástí daňového přiznání je rozvaha, výkaz zisků a ztrát včetně všech příloh, takže by vše mělo být v pořádku“ (Předseda JMK, 30. listopadu 2015). Podání daňového přiznání není to samé jako zveřejnění účetní závěrky. Daňové přiznání směřuje ke správci daně, avšak zveřejnění účetní závěrky je v gesci příslušného rejstříkového soudu. O této povinnosti předseda JMK tedy neví. Spolek vede podvojný účetnictví a to z důvodu čerpání dotací z veřejného rozpočtu. Vzhledem k tomu, že spolek je spíše prostředkem k uskutečnění neziskové akce, než ke službě svým členům, je otázka týkající se zdanění poskytnuté podpory svým členům irelevantní.

Rozhovor potvrdil fakt, že spolek spolupracuje s privátní organizací, využívá její profesionální služby a má tedy správně změněné stanovy i název. Statutární orgán spolku prokázal znalosti ohledně změn v rámci NOZ a v případě potřeby se odkazuje na daňového a účetního experta.

5.1.2 Tělocvičná jednota Sokol Sedlčany (TJSS)

TJSS je nejstarší sportovní organizace města s dlouhou historií. Sokol v Sedlčanech byl založen 1. června 1885 a hned po založení se stal vyhledávaným centrem sportu v rámci celého regionu. Tenis byl začleněn do činnosti spolku až v roce 1933 po přístavbě dvou kurtů a dnes je stěžejní aktivitou pobočného spolku. TJSS pronajímá veřejnosti nejenom kurty, ale také celé zázemí areálu. Od samého počátku je spolek řízen v rámci organizační struktury ČOS. Díky úzké vazbě na zastřešující župu a vedení ČOS je zde předpoklad, že je spolek poměrně kvalitně instruován ohledně změn v návaznosti na NOZ. (TJ Sokol Sedlčany, 2007)

Co se týče stanov TJSS je jasně viditelné propojení s ČOS, která stanovy v obecné, ale legislativně schválené formě předkládá všem svým pobočným spolkům. První část stanov je soustředěna na fungování a cíle zastřešující organizace a k samotnému sportovnímu klubu se stanovy dostávají až v článku 7 - Tělocvičná jednota Sokol. K založení tělocvičné jednoty je potřeba svolat alespoň tříčlenný přípravný výbor, který po interním schválení podá žádost na územně příslušnou župu. Ta pak návrh postoupí dále a o samotném přijetí rozhoduje předsednictvo ČOS. Orgány jednoty jsou Valná hromada jednoty, jako nejvyšší orgán, Výbor jednoty, jako statutární orgán a Kontrolní komise, jako revizní orgán. Dále jsou v jednotlivých podkapitolách podrobně specifikovány funkce všech orgánů, včetně jejich struktury, založení a zrušení. Zajímavostí je zrušení jednoty, které nastává nejenom po dobrovolném odhlasování

dvou třetin všech zletilých členů, ale také pokud počet zletilých členů klesne pod 3 členy. Pokud je však jednota plně funkční a požádá o své zrušení prostřednictvím župy, pak k tomuto úkonu může přistoupit až po vypořádání všech závazků vůči ČOS. Vypořádání závazků zahrnuje také vrácení všech příspěvků a dotací z ČOS a to až za 10 let zpátky. Paradoxně pak tento úkon může vést k držení nefunkčních jednot a to jen z důvodu nedostatečné finanční základny jednoty, která si přeje být zrušena. (TJ Sokol Sedlčany, 2015)

Dotazovaný je místostarostou klubu a jeho hlavním úkolem je správa financí a výběr poplatků z pronájmu kurtů. Zároveň je dlouhodobým členem už od roku 2006 a také hlavním tenisovým trenérem pro mládež. Rozhovor s dotazovaným proběhl 25. října 2016 a to v Sedlčanech. Vzhledem k dobrým vztahům dotazovaného a tazatele bylo vedení rozhovoru velice vstřícné a informativní.

Dotazovaný správně odpověděl na otázku týkající se nové legislativy a znalost zdůvodnil povinnou změnou a registrací stanov na NOZ. Zároveň dodal, že se změnou stanov pomáhal jeden ze členů výboru, který je povoláním právník a navíc zjednodušené instrukce byly dodány samotnou ČOS. Název pobočného spolku se nemění s tím, že se organizace odvolává na tradici názvu. Členství využívá jednota pouze běžné, které podrobně popisuje ve svých stanovách včetně práv a povinností člena. Při dotazu na zkušenost s vyloučením člena v posledních dvou letech odpověděl místostarosta negativně, avšak zdůraznil, že byl nucen si problematiku odvolání člena nastudovat. „*Poměrně nedávno jsme měli velké problémy s bývalým starostou klubu, který neplnil své povinnosti a bránil se odvolání a vyloučení. Nakonec jsme vše v klidu vyřešili, ale hrozba odvolání zde určitě byla*“ (Místostarosta klubu, 25. října 2015). Dále místostarosta zjednodušeně popsal, za jakých podmínek by mohl být jejich pobočný spolek soudně zrušen a zároveň dodal, že pokud by případně chtěli samotní členové organizaci zrušit, tak je postup popsán ve stanovách. Klub podává daňové přiznání, jelikož pronajímá kurty a tedy provádí vedlejší ekonomickou činnost. Pobočný spolek využívá daňový odpočet. Co se týče znalosti využití daňové úspory a také jejího skutečného využití, odvolává se místostarosta na daňového poradce, kterého si klub externě najímá. Ohledně zveřejnění účetní závěrky se místostarosta znova odvolává na daňového poradce, který jim s touto problematikou pomáhá. Jednota vede podvojně účetnictví. „*Jsmo nuceni vést podvojně účetnictví vzhledem k tomu, že dostáváme peníze od župy*“ (Místostarosta klubu, 25. října 2015). Dotace směřují ze státního rozpočtu přes

MŠMT k župám a dále pak k jednotlivým tělocvičným jednotám. Z tohoto důvodu jsou pobočné spolky Sokola povinny vést podvojně účetnictví. Na znalost ohledně zdanění příspěvku či podpory členům v rámci daně z příjmů fyzických osob odpověděl místostarosta negativně.

Pobočný spolek Sokola v Sedlčanech má mnoho výhod, které ostatní spolky a pobočné spolky nemají. ČOS pomáhá pobočnému spolku vypořádat se se změnami v rámci NOZ, člen výboru, který je právník je odpovědný za administrativní stránku věci a daňový poradce se pak stará o daňové a účetní povinnosti. Pobočný spolek tak má z legislativního hlediska situaci pod kontrolou a je připraven i na případné kontroly.

5.1.3 KVS Praha (KVS)

KVS, založený v roce 1924, je jedním z prvních kanoistických oddílů v České republice. Podílel se velkou měrou na největších medailových úspěších během zlaté éry rychlostní kanoistiky v předválečné a válečné době. Mezi jeho členy patřili například zlatí medailisté Jan Brzák, Josef Holeček či z dnešní doby čestný člen Martin Doktor a bronzový medailista z LOH 2012 Josef Dostál. Spolek se mimo rychlostní kanoistiku věnuje vodácké turistice, dračím lodím a také pronajímá areál soukromým společnostem (KVS Praha, 2014).

Ač spolek sám své stanovy zveřejněné nemá, je možnost nahlédnout na webových stránkách do klubového řádu, který stanovy vzdáleně připomíná. „*Chod klubu KVS řídí výbor klubu v čele s předsedou. Výbor klubu se schází minimálně jedenkrát za měsíc a rozhoduje o sportovních, ekonomických a provozních aktivitách klubu*“ (KVS Praha, 2014). Členové výboru jsou pak jmenováni a odvoláváni nejvyšším orgánem spolku a to členskou schůzí. Další důležitou organizační složkou je manažerský tým, který je složen z jednotlivých trenérů a vedoucích sportovního úseku. V dalších odstavcích se klubový řád věnuje převážně správní stránce věci, jako je chování v loděnici, správa majetku loděnice, řešení případných porušení jednotlivých ustanovení.

Rozhovor byl veden s manažerem klubu, který v klubu začínal už za první republiky jako závodník. Kromě manažerské funkce zastává dotazovaný také funkci správce loděnice a mimo jiné také vede občerstvení v areálu. Vzhledem k dlouhodobému členství tazatele v tomto spolku a dobrému vztahu k vedení spolku, byla vstřícnost manažera spolku zaručena. Rozhovor byl proveden na loděnici v Praze a i s představením práce trval 50 minut. Interview proběhlo 30. října 2015.

Manažer klubu ví, dle jaké legislativy se řídí sportovní organizace, ale na úpravu stanov a změnu názvu klubu dle NOZ již nereaguje. Nutno podotknout, že vzhledem k historii klubu se v této situaci bude aplikovat princip historického názvu. V klubovém řádu chybí podrobný popis různých druhů členství (běžné, rodinné, zvýhodněné, pro penzisty, pro dračí lodě a čestné), které využívají. Co se týče vyloučení, tak klub určitou zkušenost s touto problematikou má, vzhledem k tomu, že se mezi členy našel zloděj, ale jeho odvolání proti vyloučení řešit nemuseli a ani o tomto právu člena nevěděli. Reakce na otázku týkající se soudního či dobrovolného zrušení spolku byla negativní. „*Náš klub má dlouhou historii a já pevně věřím, že se touto otázkou nebudeme muset zabývat snad nikdy*“ (Manažer klubu, 30. října 2015). V klubovém řádu zrušení spolku popsáno není. Daňové přiznání podávají a to z důvodu pronájmu areálu loděnice privátním společnostem např. firemní akce společnosti JIP-potravin. Daňový odpočet spolek využívá, ale podrobnosti manažer klubu nezná a odvolává se na účetní spolku, která je odpovědná za vedení účetnictví právnické osoby. Ohledně účetní závěrky se manažer klubu znovu odvolává na účetní spolku. KVS vede podvojný účetnictví a to z důvodu čerpání dotací z veřejného rozpočtu. Vzhledem k zastřešení svazem ČSK směřuje část dotací právě od svazu, následně klub čerpá dotace přímo z MŠMT a dále pak účelové dotace od Prahy 4 (dotace na závody a propagační akce rychlostní kanoistiky na Praze 4). O povinnosti členů podat daňové přiznání na základě přijaté podpory či příspěvku od klubu manažer neví, ale při osvětlení problému uvádí výčet služeb, které by nejspíš členové měli zdanit. „*Nejspíš by se to týkalo půjčení našich kánoí a kajaků, které nejsou levné, pak dále darovaných dresů (ty darujeme jen jednou novým členům) a taky nějakého toho občerstvení, které závodníkům občas dáme*“ (Manažer klubu, 30. října 2015).

Ač má spolek připravený klubový řád, kde jsou uvedeny informace nutné ke splnění požadavků daných novou legislativou, ke zveřejnění oficiálních stanov zatím nedošlo a ani v nejbližší době dojít nemá. Spolek v současné době trpí nedostatkem mládeže a také financí, a proto by jakékoliv penalizační zatížení mohlo být problematické, ne-li likvidační.

5.1.4 Aida Czech Republic z.s. (ACR)

ACR je spolek sdružující své členy z celé České republiky, kteří se zabývají nádechovým potápěním. Celá organizace je zaštitěna Svazem potápěčů České

Republiky. Organizace poskytuje nejenom zázemí svým členům pro potápění, ale také pořádá závody a výukové kurzy, například instruktorské kurzy, kurzy pro rozhodčí a kurzy pro zdokonalení techniky potápění. (ACR, 2007)

Mezi hlavní cíle dle registrovaných stanov patří propagace a vzdělání v oblasti freedivingu a zároveň informování veřejnosti o rizicích spojených s tímto sportem. Dalšími úkoly jsou pak pořádání soutěží, stavba reprezentačního týmu pro mezinárodní závody, registrace národních rekordů, koordinace ostatních spolků tohoto sportu a licencování rozhodčích v nádechovém potápění. Nejvyšším orgánem spolku je členská rada, která volí výkonnou radu v čele s předsedou - statutárním orgánem spolku. Výkonná rada je složena pouze ze 3 členů a to předsedy, místopředsedy a pokladníka. Kromě organizační struktury a práv a povinností členů, popisují stanovy poměrně podrobně dobrovolné zrušení spolku, které může proběhnout klasickým dvoutřetinovým hlasováním na členské schůzi, ale také elektronickým hlasováním. Statutární orgán dále pak rozhodne o způsobu naložení s majetkovým zůstatkem. (ACR, 2014)

Za spolek odpovídá na otázky účetní, která zároveň zastává funkci hospodáře ACR. Sama je nadšeným divákem tohoto sportu při mnohých závodech, avšak tento sport již neprovozuje. Rozhovor byl veden v Sedlčanech 31. října 2015 a trval 35 minut. Účetní vypovídala otevřeně a byla vidět snaha každou z problematik osvětlit co nejlépe.

Dotazovaná ví, že se klub nově řídí dle NOZ a zároveň sama doporučila registraci stanov a změnu názvu. K administrativní úpravě vázané na NOZ došlo již 14. července 2014. Členství využívají běžné a zvýhodněné s tím, že je mají podrobněji rozepsány ve svých stanovách. S vyloučením člena zkušenosti nemají. Účetní spolku prokázala znalost ohledně soudního zrušení spolku, ale o složitosti dobrovolného zrušení spolku bez podrobného popisu likvidace ve stanovách už nevěděla. Organizace není nucena podávat daňové přiznání. Spolek nevyužívá daňovou úsporu, vzhledem k tomu, že má příjmy pouze z dotací a příspěvků, nikoliv z vedlejší činnosti. O novince v podobě zveřejnění účetní závěrky účetní nevěděla. Vzhledem k tomu, že organizace čerpá dotace je nucena vést podvojný účetnictví, aby plně prokázala využití financí z veřejného rozpočtu. Problematiku zdanění příspěvků a podpory od spolku členům v rámci ACR neřeší, avšak účetní uznala, že by zde mohl nastat problém, jelikož členové zdarma využívají celoročně bazén, jehož pronájem je nákladná záležitost. „*Tady věřím, že by to mohl být problém, když si spočítám, kolik peněz stojí pronájem bazénu, a že to všechno mají zadarmo*“ (účetní spolku, 31. října 2015).

Obecně je organizace poměrně dobře připravená na případnou kontrolu změn v rámci NOZ, avšak některé znalosti, zvláště pak dopady zdanění členů spolku, by bylo vhodné doplnit.

5.1.5 Asociace TOM č. 19206 Špacírek Sedlčany (TOM)

TOM je turistický oddíl pořádající výlety do přírody a tábory pro děti i dospělé. TOM sdružuje turistické nadšence z okolí Sedlčan, kteří společně objevují krásy přírody České republiky. Organizace je pobočným spolkem sdruženým pod Asociací turistických oddílů mládeže TOM, na které je právně závislý. Tato asociace zaměřující se na děti a mládež je složena z více jak 9 000 turistických oddílů podobných sedlčanskému TOM. Celá organizace úzce spolupracuje s MŠMT, od kterého každoročně získává oficiální záštitu. (Asociace TOM, 2002)

Stanovy asociace, se kterými je pobočný spolek úzce svázán, byly rejstříkovým soudem přijaty 3. února 2015. Ve článku 2 registrovaných stanov v kapitole pobočný spolek je podrobně popsán účel a fungování jednotlivých oddílů. Název je pevně stanoven: „*Povinná část Asociace turistických oddílů mládeže ČR, TOM + číslo oddílu + volitelná část Názevu oddílu, kterou si stanoví zakladatelé oddílu při jeho založení nebo Asociace TOM ČR, TOM + číslo oddílu + volitelná část názvu oddílu, kterou si stanoví zakladatelé oddílu při jeho založení, přičemž druhá z uvedených, možností je možností doporučenou*“ (Asociace TOM, 2014). K založení oddílu je nutná shoda minimálně 5 členů starších 18 let. Oddíl TOM tuto povinnost nesplnil, vzhledem k faktu, že v rámci oddílu působí pouze 2 členové, ale v tomto případě byla pobočnému spolku udělena asociací výjimka. Statutárním orgánem oddílu je vždy vedoucí spolku, který má právo tuto odpovědnost delegovat na některého z členů TOM. Oddíl si také může určit kolektivní statutární orgán, ale v maximálním počtu 3 členů. Zajímavostí je, že hlavní spolek uvádí pouze doporučené, avšak ne povinné, účely spolku a to turistiku, tábornictví, poznávací činnosti, ochranu přírody, sport a aktivity vedoucí k mravnému a zdravému způsobu života. Podrobnější náplň aktivit spolku určují samotní členové oddílu. (Asociace TOM, 2002)

Dotazován byl vedoucí oddílu a hlavní organizátor turistických výprav a táborů. Právě on založil 30. dubna 2006 tento oddíl a navázal úzký kontakt s ostatními oddíly asociace. Interview proběhlo 1. listopadu 2015 v Sedlčanech. Dotazovaný vypovídal

dostatečně, dle svých znalostí, ač byla vidět určitá neochota a časová tíseň. Rozhovor trval 30 minut.

Dotazovaný byl instruován zaštiťující asociací ohledně změn týkajících se NOZ. Dle nové legislativy změnil název pobočného spolku tak, aby jasně vyjádřil svoji vazbu na asociaci a zároveň zveřejnil ve veřejném rejstříku zápis z jednání. Vzhledem k propojení se zastřešující organizací nebyl spolek nucen zapsat své stanovy. Účel, práva a povinnosti členů pobočného spolku a další povinné údaje v rámci NOZ, jsou uvedeny ve stanovách asociace a tedy není nutnost jejich uvedení za TOM samostatně. Zároveň dle důvodové zprávy k NOZ nemá pobočný spolek nutnost použít označení „pobočný spolek“: *„Jak upozorňuje důvodová zpráva, označení pobočný spolek je název druhový. Zákon nezamýšlí spolkům nařizovat, aby své složky takto konkrétně označovaly; název pobočného spolku však musí nezbytně umožňovat rozpoznat, že se jedná o osobu se subjektivitou jen odvozenou“* (Vedoucí oddílu, 1. listopadu 2015). Vzhledem k tomu, že pobočný spolek není založen na samotném členství, ale spíše k účelu organizování jednorázových akcí pro děti a mládež, z čehož plyne i malý počet členů (2), je otázka týkající se členství irelevantní. Ohledně možnosti zrušení pobočného spolku soudem nemá dotazovaný potřebné informace, ale odvolává se k asociaci, která by případné problémy řešila za samotný oddíl. K podání daňového přiznání není oddíl povinný, jelikož jeho hlavní činnost je ztrátová. Daňový odpočet pobočný spolek nevyužívá a to z následujících důvodů: *„Máme jen naši hlavní činnost. To jsou ty naše túry a hlavně ten náš tábor u Chlumce. Všechno to děláme pro děti a upřímně jsme vždycky trošku v mínusu, i když od dětí něco málo na výlety a tábor vybereme“* (Vedoucí oddílu, 1. listopadu 2015). Z rozhovoru vyplynulo, že ztráta oddílu je pak následně kryta z dotací a příspěvků zastřešující organizace, která čerpá z více veřejných zdrojů. Povinnost zveřejnit účetní závěrku za kalendářní rok 2014 do 31. března 2016 pobočnému spolku zůstává, ale o té statutární orgán neví. TOM vede jednoduché účetnictví z důvodu splnění parametrů daných ZU a asociace nevyžaduje vedení podvojného účetnictví v rámci poskytovaných dotací. Otázka zaměřující se na zdanění příspěvků a podpory od pobočného spolku je irelevantní z důvodu nulového poskytování bezplatných služeb či jiných prostředků svým členům. Členové jsou pouze dva a za účast na pořádaných akcích si řádně platí.

K výhodám pobočného spolku TOM jednoznačně patří jednoduchost organizační struktury a také úzké propojení s hlavním spolkem, jehož stanovy přesně vyjadřují vztah

mezi oběma právníckými osobami. Z daňového hlediska je pak celá situace zjednodušena díky provozování pouze hlavní činnosti, která je ztrátová a tato ztráta je pak doplacena z příspěvků od hlavního spolku.

5.1.6 Hravě žij zdravě o. s. (HŽZ)

HŽZ se specializuje na vytváření sportovních programů pro obézní děti a mládež. Pomáhají mladistvým se vypořádat s nejrozšířenější populační nemocí a naučit je sportem a zdravým životním stylem změnit vnímání svého těla. Pro děti i rodiče pořádají vzdělávací kurzy týkající se zkvalitnění jídelníčku a zařazení pohybových aktivit do života dětí. Celá organizace úzce spolupracuje se soukromou společností Stop Stob Obezitě. Podrobnější informace se tazatel snažil zjistit jak od dotazované, tak z webových stránek, ale dozvěděl se, že stránky jsou zatím v rekonstrukci a prozatímní stránky se specializují pouze na nejbližší kurz zdravého životního stylu. (HŽZ, 2015)

Interview bylo provedeno s účetní spolku, která zároveň zastává funkci hospodáře. Dotazovaná začala spolupracovat se spolkem v roce 2015 a právě z její iniciativy vznikla úprava stanov tak, aby byly v souladu s NOZ. Rozhovor proběhl 7. listopadu 2015 v Praze a trval 40 minut. Dotazovaná reagovala během celého dotazování energicky a ochotně odpovídala na kladené otázky, které ještě často doplňovala.

Dotazovaná zná právní úpravu, upravené stanovy dle NOZ, včetně žádosti o změnu názvu, již podala k rejstříkovému soudu, avšak k datu rozhovoru nejsou dokumenty rejstříkovým soudem zveřejněny. Ve stanovách je definováno pouze běžné členství. S odvoláním člena nemá HŽZ žádnou zkušenost a zároveň o této problematice nemá žádné znalosti. V otázce týkající se soudního i dobrovolného zrušení spolku odpověděla dotazovaná negativně. Spolek podává daňové přiznání, neboť u některých pořádaných kurzů dosahuje mírného zisku. Daňový odpočet HŽZ využívá a statutární orgán byl informován účetní o daňové legislativě. O povinnosti zveřejnit účetní závěrku dotazovaná neví. HŽZ vede podvojný účetnictví, protože je příjemcem dotací poskytovaných MŠMT. Členové spolku byli informováni o povinnosti zdanění příspěvků či podpory, která je poskytována spolkem, ve svých daňových přiznáních. „Tuto problematiku jsme řešili v rámci zkoušek na daňového poradce, takže jsem se o svojí zkušenost se členy podělila, ale pravdou je, že nebýt těchto zkoušek, tak o tom nic nevím“ (Hospodář HŽZ, 7. listopadu 2015).

Spolek využívá napojení na soukromou společnost, včetně právního a účetního zázemí. Z tohoto důvodu došlo k včasné úpravě stanov a názvu dle NOZ. Pravdou zůstává, že upravené listiny ještě musí být schváleny rejstříkovým soudem.

5.1.7 Tělovýchovná jednota Tatran Sedlčany (TJT)

TJT je organizace sdružující více sportů, mezi které patří fotbal, rychlostní kanoistika, florbal, hokej a další. Sportovní spolek byl založen v roce 1921 v Sedlčanech a dnes sdružuje celkem 10 oddílů a přibližně 700 členů. TJT disponuje s poměrně rozsáhlým nemovitým majetkem (pozemek Monínec, tábor Častoboř, loděnice Sedlčany). Další sportovní činnost je realizována na sportovištích Města Sedlčany. (TJT, 2010)

Rozhovor byl veden s členkou výboru, která mimo jiné vede oddíl rychlostní kanoistiky. Dlouhodobě se věnuje fungování nové loděnice a organizuje práci s mládeží v rámci oddílů. Interview bylo uskutečněno 25. října 2015 v Sedlčanech a trvalo 40 minut. Dotazovaná odpovídala otevřeně a snažila se doplňovat rozhovor svými názory na každou konkrétní otázku.

TJT dosud neuvedlo zákonné dokumenty do souladu s NOZ. Název nebude vzhledem k historickému aspektu TJT upravován. Spolek využívá pouze běžné členství, jehož specifikaci však ve stanovách neuvádí. TJT vyloučilo některé členy z důvodu neuhrazení členských příspěvků, žádný z vyloučených členů se rozhodnutí statutárního orgánu spolku nebránil. Vzhledem k absenci právního zázemí si není zástupce spolku vědom podmínek soudního ani dobrovolného zrušení organizace. TJT podává daňové přiznání k dani z příjmů právnických osob, ve kterém zdaňuje příjmy plynoucí z pronájmu areálu tábora Častoboř. „*Bohužel v minulosti nám byla doměřena finančním úřadem vysoká pokuta za to, že jsme příjmy z pronájmu Častoboře nezdaňovali v daňovém přiznání*“ (Členka výboru TJT, 25. října 2015). TJT využívá daňovou úsporu a dle informace daňového poradce statutární orgán zná zákonné podmínky jejího čerpání. TJT si není vědoma povinnosti zveřejnit účetní závěrku. Spolek vede podvojně účetnictví, jelikož jeho obrat přesahuje částku pro vedení jednoduchého účetnictví a také čerpá dotace z MŠMT. Členové spolku nejsou obeznámeni s povinností zdanit daní z příjmů fyzických osob spolkem poskytované příspěvky.

TJT, ač jako jedna z největších sportovních organizací celého regionu, značně podceňuje legislativní dopady NOZ. Vzhledem k absenci právního zázemí dosud neupravila své dokumenty do souladu s novým právem. Ve vazbě na daňové pochybení

spolku v minulosti se spolek snaží eliminovat daňová rizika spoluprací s daňovým poradcem.

5.1.8 Sportovně střelecký klub DDM Benešov (SSKB)

SSKB je pobočný spolek sdružující občany města Benešov a jeho okolí, kteří provozují sportovní střelbu ze vzduchových pistolí všeho druhu. SSKB se nejenže účastní všech zásadních střeleckých soutěží konaných po celé České republice, ale také pořádá soutěž Pohár Benešova. Pohár je zaměřený na jednotlivce, kteří soupeří ve střelbě ze všech druhů vzduchových pistolí, a je řazen mezi závody 2. kategorie. Soutěž je zároveň kvalifikována jako oficiální Mistrovství Středočeského kraje ve střelbě ze vzduchových zbraní. (SSKB, 2011)

SSKB je pobočný spolek, který je zřízen svojí hlavní organizací a to Českým střeleckým svazem, z. s. (ČSS), oficiálně uznaným svazem Mezinárodní střeleckou federací. Jak bylo výzkumníkem zjištěno, hlavní spolek již provedl úpravu svých stanov a v nových listinách podrobněji popisuje vztah pobočných spolků a hlavní organizace jako takové. Hlavními účely pobočného spolku pak dle stanov ČSS jsou pořádání sportovně střeleckých soutěží od náborových přes výkonnostní až po vrcholové akce a umožnění svým členům rekreačního a sportovního vyžití formou střelby s důrazem na práci s mládeží a výchovu talentů. Nejvyšším orgánem pobočného spolku je členská rada a statutárním orgánem je pak předseda pobočného spolku. Klub si může vybrat mezi tvorbou vlastních stanov s upřesněním vztahu k hlavní organizaci, či zda bude využívat stanov hlavní ČSS, kde je funkce pobočného spolku podrobněji popsána. V návaznosti na to je pobočný spolek vždy odpovědný za své hospodaření a řídí se stanovami ČSS, obecně závaznými předpisy a příslušnými předpisy vydávanými spolkem. Je nutné zmínit, že pobočný spolek je odpovědný za své dluhy a ČSS neručí za případné nehospodárné jednání klubu. (ČSS, 2015)

Dotazovaný byl předseda pobočného spolku a ředitel soutěže Pohár Benešova, který je mimo jiné zakladatelem celého spolku a vášnivým sportovním střelcem. Předseda figuruje také v poradním orgánu hlavního spolku, kde je využíváno jeho právnické a auditorské praxe. Interview bylo provedeno 9. listopadu 2015 v Benešově a to po předchozí telefonické domluvě s dotyčným. Celý rozhovor trval i s přivítáním a nastíněním účelu a cílů diplomové práce 35 min. Po obeznámení s celou prací se

dotazovaný doslova nadchl a velice otevřeně prodiskutoval jednotlivé okruhy celé problematiky.

Dle předpokladu předseda ví, jakou legislativou se v současnosti pobočný spolek řídí. Jako první z dotazovaných byl dokonce schopen říci celé číslo NOZ, což však vzhledem k jeho právnímu vzdělání není nic zvláštního. Předseda pomáhal se změnami stanov hlavního spolku, kde byl zodpovědný právě za pasáž týkající se pobočných spolků. SSKB nevyužívá své hlavní stanovy a řídí se dle instrukcí vepsaných ve stanovách hlavního spolku. Pobočný spolek využívá členství základní a čestné a oba druhy členství jsou popsány ve stanovách zakládajícího spolku. S vyloučením člena má SSKB určité zkušenosti a to z roku 2014, kdy byl podán návrh, který však neprošel nejvyšším orgánem klubu, a proto na základě principu subsidiarity nemuselo dojít k soudnímu přezkoumání. Předseda si je plně vědom důvodů k soudnímu zrušení pobočného spolku a zároveň podrobněji popsal možnost zrušení a likvidace pobočného spolku. *„O zrušení pobočného spolku může dobrovolně rozhodnout členská schůze, a pakliže je pro 2/3 hlasujících, pak je klub zrušen. Taký je tu možnost, že pokud budeme porušovat stanovy ČSS, tak nás může jeho výkonný výbor zrušit. Pak sekretariát ČSS provede výmaz z veřejného rejstříku a pokud je nutnost likvidace, tak ČSS určí likvidátora z řad SSKB a ten provede zpeněžení majetku klubu jenom v nutné míře a případný likvidační přebytek rozdělí rovnoměrně mezi své členy“* (Předseda SSKB, 9. listopadu 2015). Daňové přiznání pobočný spolek podává. Jelikož má klub velice nízký základ daně, tak je celý základ daně pokryt odčitatelnou daňovou položkou, o podmínkách jejího čerpání má dotazovaný dostatečné znalosti. O povinnosti zveřejňovat účetní závěrku předseda neví. Díky filtraci dotací přes hlavní spolek a malému obratu klubu vede pobočný spolek jednoduché účetnictví. Povinnost pro členy danit veškeré příspěvky či materiální podporu od klubu zná předseda pouze z doslechu, ale v praxi se s ní ještě nesetkal. *„Myslel jsem, že už tato povinnost byla v zákoně o daních z příjmů zrušena, vždyť je to nesmysl likvidující neziskový sektor“* (Předseda SSKB, 9. listopadu 2015).

Relativní výhodou pobočného spolku je úzká návaznost na hlavní spolek, který poskytuje veškerou právní, účetní i daňovou podporu. Právě díky napojení na ČSS nemusí SSKB vytvářet vlastní stanovy a má možnost se odkázat na stanovy zastřešující organizace. Zároveň má pobočný spolek nespornou výhodu v dlouhodobé právní praxi předsedy klubu, která napomáhá se řádným legislativním vypořádáním v rámci změn NOZ.

5.1.9 Občanské sdružení Fidibus (OSF)

Spolek OSF, založený 7. srpna 2007, organizuje společně s Obcí Osečany a Sborem dobrovolných hasičů, Osečany největší sportovní akci nejen pro obyvatele malé středočeské vesnice Osečany, ale i pro občany dalších obcí Sedlčanska. Ač akce co do rozsahu patří mezi menší, pro místní obyvatele je to zásadní událost. Jde o amatérský orientační cyklistický závod, který startuje a končí právě v této vesnici a vede skrze malebný region Sedlčanska. V letošním roce byl odstartován již 12. ročník akce, se kterou je spojený bohatý doprovodný program. Dohromady startuje v rámci závodu 12 kategorií dělených podle pohlaví a věku. V roce 2015 startovalo 197 nadšenců a tedy rekordní počet účastníků. (Myslikovjan, 2001; Osečanská šlapka, 2015) OSF zároveň pořádá sportovní výlety pro své členy, nejčastěji do českých hor, ale také do zahraničí (v roce 2015 byly pořádány výlety na Šumavu, do Krkonoš, Orlických hor, rakouských Alp, francouzských Alp a také do slovenských Vysokých Tater).

Dotazovaný byl předseda OSF, který je zároveň zakladatelem spolku. Celý rozhovor proběhl 7. listopadu 2015 a trval pouhých 25 minut a dotazovaný, ač neprokázal velké znalosti ohledně nové legislativy, odpovídal velice otevřeně.

Předseda, jako jediný z dotazovaných nevěděl, dle které legislativy se jeho organizace nově řídí. Z toho lze již usuzovat, že připravenost spolku na změny v rámci NOZ bude velice nízká. Registraci stanov a změnu názvu spolek neprovedl a ani o ní neví. Členství využívá pouze běžné, ale o případném uvedení dalších druhů členství do stanov také neví. S vyloučením člena nemá spolek žádné zkušenosti a o možnosti člena odvolat se proti rozhodnutí statutárního orgánu k soudu nemá znalost. Dotazovaný také neprokázal dostatečné znalosti v problematice soudního, ale ani dobrovolného zrušení spolku. Daňové přiznání spolek nepodává a v návaznosti na tento fakt spolek nevyužívá daňovou odčitatelnou položku. Ohledně zveřejnění účetní závěrky má předseda určitou znalost, avšak dodává, že spolek nejspíš bude čelit poměrně velké komplikaci a to z důvodu nevedení účetnictví od roku 2007. *„Něco jsme už o tom, že budeme muset zveřejnit účetní závěrku, slyšeli, ale máme trochu problém s účetnictvím, které jsme zanedbali“* (Předseda OSF, 7. listopadu 2015). Spolek by měl vést jednoduché účetnictví, ale jak již bylo zmíněno výše, delší dobu tuto povinnost organizace ignoruje. O povinnosti zdanit daní z příjmů fyzických osob poskytnuté příspěvky či podporu od spolku statutární orgán neví.

OSF je v souhrnu nulově připraven na změny v rámci NOZ. Zároveň bude spolek vystaven velkému tlaku finančního úřadu, který může spolku udělit nemalou pokutu za nevedení účetnictví. Spolek do dané lhůty, 31. března 2016, musí zkompletovat potřebné účty neziskové organizace.

K datu finalizace zpracování této práce je autorovi známa skutečnost, že právě na základě vyplnění dotazníku předseda OSF učinil potřebné kroky k naplnění povinností daných NOZ. Tudíž dotazník v tomto případě sloužil jako osvěta ve věci splnění povinností spolku.

5.2 Shrnutí rozhovorů

V následující tabulce autor práce shrne zjištěné výsledky z hloubkových rozhovorů, tak aby vznikl určitý jednoduchý přehled připravenosti jednotlivých zkoumaných spolků na změny v rámci NOZ.

V jednotlivých řádcích jsou vepsány výsledky u každého ze spolků. Sloupec **stanovy** vyjadřuje změnu stanov dle NOZ a to samé platí i pro sloupec **název**. Sloupec **zrušení** spolku, vyjadřuje znalost dotazovaného v problematice soudního a zároveň dobrovolného zrušení spolku. Sloupec **daňové přiznání** vyjadřuje, zda spolek podává daňové přiznání. Sloupec **daňový odpočet** se zaměřuje na využití odčitatelné daňové položky a znalosti použití této daňové úspory (účel a lhůta). Sloupec **účetnictví** se týká vedení jednoduchého či podvojného účetnictví a poslední sloupec poukazuje na znalost ohledně problematiky **zdanění členů** spolku za poskytnuté příspěvky či podporu. Termín „asociace“ znamená, že se pobočný spolek odkazuje na stanovy hlavního spolku, termín „podané“ vyjadřuje fakt, že spolek již stanovy a změnu názvu podal k veřejnému rejstříku, termín „historický“ vyjadřuje využití výjimky v NOZ ohledně změny názvu, termín „neví“ znamená nedostatečnou znalost problematiky k vyvození pozitivního či negativního závěru, termín „nemusí“ vyjadřuje, že organizace nemusí danou činnost provádět, termín „nevede“ znamená, že účetnictví nezisková organizace nevede a termín „žádná podpora členů“ popisuje fakt, že spolek žádným způsobem své členy nepodporuje. Pokud spolek využívá daňového poradce a účetní, na které se během odpovídání statutární orgán odvolává, pak je otázka brána jako kladně zodpovězená a to z důvodu převedení odpovědnosti ze spolku na jinou osobu a tedy snížení hrozeb dopadů NOZ na spolky.

Tabulka č. 6: Přehled výsledků rozhovorů

Název spolku	Stanovy	Název	Zrušení spolku	Daňové přiznání	Daňový odpočet	Účetní závěrka	Účetnictví	Zdanění členů
JMK	✓	✓	✓ - soudně ✓ - dobr.	✓	✓ - využití ✓ - účel ✓ - lhůta	x	podvojně	x
TJS	✓	historický	✓ - soudně ✓ - dobr.	✓	✓ - využití ✓ - účel ✓ - lhůta	✓	podvojně	x
KVS	x	x	x - soudně x - dobr.	neví	✓ - využití x - účel x - lhůta	✓	podvojně	x
ACR	✓	✓	✓ - soudně x - dobr.	nemusí	x - využití	x	podvojně	x
TOM	asociace	✓	asociace	nemusí	x - využití	x	jednoduché	žádná podpora členů
HZZ	podané	podaný	x - soudně x - dobr.	✓	✓ - využití ✓ - účel ✓ - lhůta	x	podvojně	✓
TJT	x	historický	x - soudně x - dobr.	✓	✓ - využití ✓ - účel ✓ - lhůta	x	podvojně	x
SSKB	asociace	✓	✓ - soudně ✓ - dobr.	✓	x - využití	x	jednoduché	✓
OSF	x	x	x - soudně x - dobr.	nemusí	x - využití	x	nevede	x

Legenda: ✓ - splněno (znalost), x - nesplněno (neznalost), **dobr.** - dobrovolně

Zdroj: vlastní (2015)

5.3 Dodatečná analýza sportovních spolků ve veřejném rejstříku

Cílem výzkumu bylo analyzovat současný stav změn stanov a názvu spolků ve sportovním sektoru ve větším měřítku. Analýza proběhla 25. října 2015 a to formou podrobného prozkoumání změn v rámci veřejného rejstříku na základě vyhledávání dle následujících názvů: sportovní klub, tělocvičná jednota, tělovýchovná jednota a oddíl. Zároveň byly tyto termíny vyhledávány na základě právní formy, konkrétně spolky a pobočné spolky a to až v maximálním umožněném počtu 500.

Následující tabulka ukazuje jednotlivé počty prozkoumaných spolků a pobočných spolků ve veřejném rejstříku na základě názvů.

Tabulka č. 7: Počty prozkoumaných spolků ve veřejném rejstříku

Název	Spolek	Pobočný spolek
Sportovní klub	500	7
Tělocvičná jednota	15	500
Tělovýchovná jednota	500	21
oddíl	71	14

Zdroj: Veřejný rejstřík, zpracování vlastní (25. října 2015)

Celkově tedy bylo prozkoumáno 1 628 sportovních spolků včetně pobočných spolků také se sportovním zaměřením.

Z analýzy spolků, které mají v názvu sportovní klub (500), bylo zjištěno, že 7 spolků již změnilo své stanovy, 26 spolků změnilo svůj název i stanovy, 4 spolky změnilo pouze svůj název. 463 spolků, tedy celých 92,6 % spolků s názvem sportovní klub, neprovedlo k datu analýzy žádnou změnu. Ohledně pobočných spolků bylo zjištěno, že ze 7 pouze 1 upravil své stanovy.

Během analýzy oddílů bylo zjištěno, že jeden ze spolků, který změnil jak svůj název, tak stanovy je v likvidačním řízení, které je podrobněji popsáno právě v nově registrovaných stanovách.

„Spolek se zrušuje:

- a) dobrovolným rozpuštěním,*
- b) sloučením s jiným spolkem na základě rozhodnutí Rady,*
- c) rozhodnutím soudu,*
- d) jiným způsobem, který stanoví zákon.*

Spolek zaniká dnem výmazu z veřejného rejstříku.“ (Sportovní klub Háje z.s., 2015, s.4)

Vzhledem k datu registrace stanov spolku je otázkou, z jakých důvodů došlo ke změně stanov, neboť spolek téměř ihned po přijetí stanov vyhlásil své zrušení a likvidaci. Autor předpokládá, že ve vazbě na NOZ došlo k úpravě stanov právě v souvislosti s plánovaným zrušením spolku.

Z tělocvičných jednot v rámci spolků bylo zjištěno, že všech 15 spolků zatím neupravilo své stanovy ani nezměnilo název. V rámci pobočných spolků (500) bylo zjištěno, že 230, tedy 46 % zkoumaných spolků, již upravilo své stanovy a 4 upravily svůj název.

V rámci analýzy tělocvičných jednot jako pobočných spolků se významně projevila nařízení ČOS, která informovala zastřešené pobočné spolky o změnách NOZ a pomohla jim se s tvorbou legislativních dokumentů vypořádat. I tak celých 266 pobočných spolků zatím nezareagovalo na legislativní změny.

Celkem bylo prozkoumáno 500 tělovýchovných jednot a z nich 4 změnilo své stanovy a 45, tedy 9 %, změnilo svůj název i stanovy. Dohromady 451 sportovních organizací neupravilo své dokumenty do souladu s novou legislativou. V rámci pobočných spolků bylo prozkoumáno 21 tělovýchovných jednot a žádná z nich nečinila krok k vyrovnání se s NOZ.

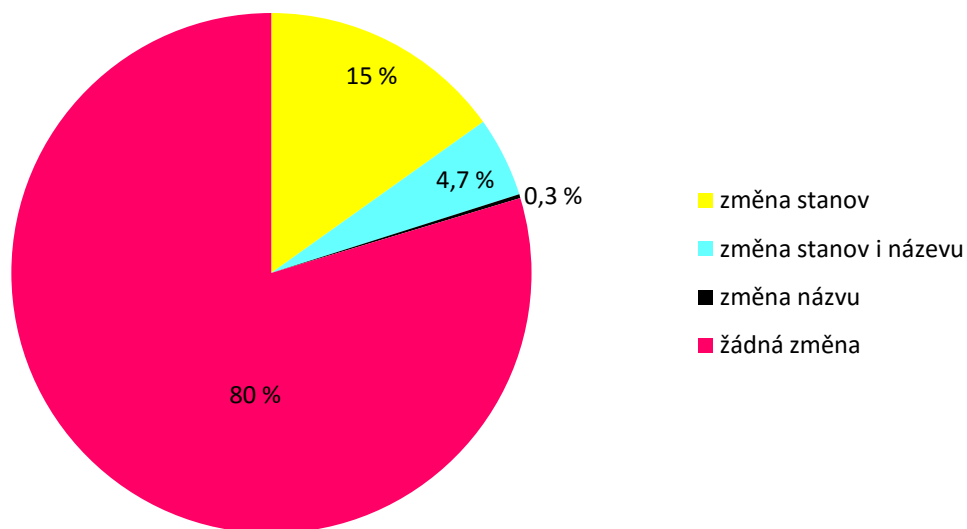
Z analýzy oddílů s právní osobností ve formě spolku, jich pouze 5 změnilo název i stanovy a 66, tedy 93 %, nezměnilo ani název a ani stanovy. V rámci pobočných spolků pouze 1 z 15 zkoumaných upravil stanovy i název.

Je důležité podotknout, že do analýzy veřejného rejstříku se promítlo následující:

1. U pobočných spolků není v případě jasně vyjádřeného vztahu k hlavnímu spolku povinnost zveřejnit své stanovy. Tyto pobočné spolky se řídí stanovami hlavního spolku.
2. Spolku je umožněna výjimka při změně názvu a to v případě, že prokáže historický základ názvu, u kterého by změna názvu mohla poškodit jméno spolku.
3. Posledním faktem je, že ač na změnu názvu již spolky a pobočné spolky moc času nemají (1. ledna 2016), na změnu stanov mají ještě více jak rok (1. ledna 2017).

Následující graf shrnuje celou analýzu neziskového sportovního sektoru a ukazuje, kolik sportovních spolků a pobočných spolků provedlo změny dle NOZ.

Graf č. 3: Stanovy a název spolků a pobočných spolků v rámci veřejného rejstříku

Zdroj: Veřejný rejstřík, zpracování vlastní (25. října 2015)

Jak je z grafu patrné, pouze 20 % všech zkoumaných spolků se alespoň určitým způsobem přizpůsobilo NOZ a celých 80 % spolků prozatím nepodniklo žádné kroky, kterými by se vyrovnaly se současnou legislativou.

6 DISKUSE

Cílem práce bylo zjistit vliv NOZ na život sportovních spolků na lokální úrovni. Z historického hlediska byl vznik neziskového sektoru zásadní pro vývoj českého státu a to už za Rakouska - Uherska. Dále pak práce obecně popisuje vliv NOZ na spolky v rámci velkých změn veškerého dění v neziskovém sektoru. Autor následně vytyčuje největší hrozby nejen pro sportovní spolky, ale i pro ostatní neziskové organizace, které jsou aktuální právě kvůli přechodu na novou legislativu. Kvalitativní výzkum vedený formou hloubkových rozhovorů napomáhá identifikovat současný administrativní a právní stav u dotazovaných spolků a dodatečný přehled veřejného rejstříku zjišťuje již provedené změny v rámci legislativy NOZ u zákonných dokumentů včetně nezbytné úpravy názvu spolku, resp. pobočného spolku.

Aktivita neziskového sektoru pomáhala už od počátku vzniku českého státu při prosazování práv a svobod občanů. Právě prosazování svobod bylo stěžejní aktivitou prvních organizací, jako je ČOS či Orel. Členové ČOS bojovali proti útlaku obyvatelstva, ať už podporou a propagací národního vnímání, tak i fyzicky. Jedním z nejdůležitějších počinů ČOS byl urputný boj proti hitlerovskému režimu během 2. světové války, který vyvrcholil atentátem na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha. Zde se mimo jiné zapojila odbojová skupina Jindra, která napomáhala v plánování atentátu. Skupina Jindra vnikla na základech zakázaného Sokola a její členové byli po úspěšném atentátu těžce stíháni. (Gazdík a Navara, 2012) S nástupem komunismu byl neziskový sektor radikálně omezen a v některých případech i zrušen. Jen málo organizací se vzepřelo režimu a prosazovalo jeden ze zásadních principů neziskového sektoru a to princip svobody, za což byli členové takovýchto organizací krutě trestáni komunistickým režimem. Touha po svobodném sdružování, ať už ve společenských, kulturních či právě sportovních organizacích, se plně projevila s pádem komunismu. Exponenciální nárůst počtu sdružení vyžadoval specializované, konkrétní a propracované právo, ale realita bohužel zaostávala. Zákon o sdružování občanů byl již od počátku považován za poměrně nedostatečný a tedy už od konce 90. let vše směřovalo k tvorbě nové legislativy řídící neziskový sektor. 1. ledna 2014 vstoupil v účinnost NOZ, který zásadním způsobem zasahuje do práv a povinností všech fyzických a právnických osob v České republice, včetně neziskového sektoru. Především odstavce poukazují na významný podíl neziskového sektoru na dění v rámci utváření českého státu a tedy i na nutnost neziskový sektor neopomíjet. 123 134 NNO je

důkazem potenciálu, který se nachází v neziskovém sektoru. (nezikovky.cz, 2015) ČUS je organizace sdružující valnou většinu spolků v sektoru sportu. K 31. prosinci 2014 ČUS v rámci 8 240 SK a TJ sdružuje 1 205 746 členů, tedy necelých 11,5 % všech obyvatel České republiky. (ČUS, 2015)

NOZ se dotýká spolků organizačně, ale také vyvolal novelizaci mnoha zákonů a jejich prostřednictvím má administrativní, daňové a účetní dopady. Celá problematika vyžaduje odbornou znalost, kterou by měl každý statutární orgán spolku a pobočného spolku alespoň v minimální míře ovládat. Největší změnou v rámci organizace sportovních organizací je registrace stanov a jejich upřesnění dle NOZ (název a sídlo spolku, účel spolku, práva a povinnosti členů vůči spolku, případně způsob, jakým práva a povinnosti budou vznikat, určení statutárního orgánu). Stanovy se stávají zásadním dokumentem spolku, který by měl vyjadřovat nejenom interní vztahy, ale také vztahy externí viz. návaznost na zastřešující organizace a podřízenost státním složkám. Obecně je myšlenka stanov jako základního dokumentu spolku pozitivní. Velká část neziskových organizací své stanovy průběžně neaktualizovala či je dokonce vůbec nevedla, a to mohlo dle autora vést k dále uváděným rizikům:

- a) Ztížení řešení vnitřních problémů spolku (rozlišení pravomocí hlavního a statutárního orgánu, určení hlavního účelu činnosti klubu, vyloučení člena, zrušení spolku atd.)
- b) Změna na pozici statutárního orgánu - pokud existuje předepsaný legislativní dokument, má statutární orgán mnohem snazší aklimatizaci ve výkonné funkci.
- c) Spolek bez pevně sepsaného dokumentu hůře dokazuje svoji dobrovolnou činnost, případně návaznost na zastřešující organizace, čímž se vystavuje zhoršení možností získání dotací a příspěvků z veřejného sektoru. Pro rok 2015 je pro žádost dotací v některých případech (město Karlovy Vary, město České Budějovice, město Brno atd.) povinnost mít platně registrované stanovy dle NOZ.

Na druhou stranu zápis stanov je v každém případě administrativní zátěží pro všechny sportovní spolky. Statutární orgán je nucen seznámit se s legislativní úpravou NOZ a přizpůsobit jí dokumentaci spolku v rámci registrace stanov, což je časově náročné viz. příloha číslo 2. Z vlastních zkušeností autor ví, že statutární orgán nemá dostatečné

znalosti a čas pro absolvování tohoto byrokratického procesu a i to je důvod, proč ještě valná většina spolků své stanovy nezměnila. Dalším významným problémem je nízká informovanost spolků a jejich statutárních orgánů o nutnosti změn stanov, složení povinných údajů stanov a především o možných postizích při nedodržení legislativy. Spolky ve sportu jsou základním kamenem organizace sportu v České republice a nízká informovanost by mohla vést k narušení celého sektoru, neboť nesplnění zákonných povinností může způsobit i likvidaci mnohých neziskových sportovních organizací. Členové statutárních orgánů většinou zůstávají ve své funkci z důvodu pozitivního vztahu k určitému sportu a samotné organizaci, ale málokterý člen orgánu je finančně oceněn, neboť svoji činnost obvykle vykonává pouze jako dobrovolnou pomoc spolku ve svém volném čase. Administrativní zatížení může vést k neochotě výkonných orgánů pokračovat ve své činnosti a to by mělo zásadní dopad na funkčnost spolků, zvláště pak v menších obcích.

Jak již bylo zmíněno, NOZ ovlivňuje neziskový sektor nejenom přímo, ale také prostřednictvím dalších zákonů, u kterých v návaznosti na novou legislativu došlo ke změnám, jako například ZU. Poměrně zásadní bylo po vstupu NOZ v platnost a účinnost rozhodnutí, zda mají spolky stále možnost využívat vedení jednoduchého účetnictví či ne. ZU jednoznačně definuje, že možnost vést jednoduché účetnictví má každé občanské sdružení, které nepřekročí obrat ve výši 3 000 000 Kč. Otázkou tedy dlouho zůstávalo, zda toto pravidlo platí i pro spolky.

Od 1. ledna 2016, tedy po dvou letech od účinnosti NOZ, konečně dochází k úpravám ZU, které upřesňují celou problematiku. Mezi hlavní body týkající se spolků patří:

- a) Upřesnění terminologie, respektive uvedení možnosti vedení jednoduchého účetnictví i pro spolky.
- b) Rozšíření podmínek pro vedení jednoduchého účetnictví o maximální velikost majetku - 3 000 000 Kč.
- c) Možnost přechodu z podvojného účetnictví na jednoduché až po 5 letech od zahájení vedení podvojného účetnictví.
- d) Povinnost zveřejnit účetní závěrku. Právě tato nová povinnost může být velkým problémem pro mnoho spolků vzhledem k nedostatečně kvalitnímu vedení účetnictví či dokonce nevedení účetnictví vůbec. Daná změna je retroaktivní a tedy do 31. března 2016 musí být zveřejněna účetní závěrka za

rok 2014. Ač daný zákon pomáhá s kontrolou neziskového sektoru, není dle autora v pořádku, neboť by zákon neměl zavádět novou povinnost zpětně.

Pravdou zůstává, že mnoho sportovních spolků dobrovolně vede podvojný účetnictví a to z důvodu požadavků zastřešujících organizací či z důvodu podmínek k čerpání financí z veřejného rozpočtu.

Účetnictví v neziskovém sektoru je poměrně složitá záležitost i pro účetního profesionála ve vazbě na značnou specifikaci. Účtuje se podle jiné vyhlášky pro vedení účetnictví než v podnikatelském sektoru a existuje jen velmi omezený počet specialistů, kteří se této oblasti věnují. Další komplikací v rámci účetnictví neziskového sektoru je dělení příjmů a výdajů na hlavní a vedlejší ekonomické činnosti. Složitě je přiřazování příjmů a výdajů k jednotlivým činnostem, které je zároveň i velmi časově náročné, povinnost klíčování výdajů podle druhů činnosti vyplývá i ze struktury výkazů účetní závěrky viz. přílohy číslo 4 a 5. Nutno podotknout, že ač je vedení účetnictví často složitější u neziskového sektoru, je finanční ocenění účetních menší než v podnikatelském sektoru.

Další velkou skupinou zákonů, které ovlivnil přechod na NOZ jsou zákony daňové. Hlavním téma NOZ, které mělo dopad na sportovní spolky, je nové vymezení veřejně prospěšného poplatníka. Právě zařazení spolků mezi veřejné poplatníky jim umožňuje čerpat následující výhody:

- a) Pokud je hlavní činnost ztrátová, tak příjmy nejsou předmětem daně. To pomáhá spolkům vyrovnat se s kolísajícími dotacemi z veřejného rozpočtu a celkovým nedostatkem financí.
- b) Členské příspěvky jsou u veřejně prospěšného poplatníka osvobozené od daně. Členské příspěvky jsou hlavním a často jediným příjmem sportovních neziskových organizací. Zdanění tohoto příjmu by mohlo mít i likvidační dopady na spolky.
- c) Spolky mají možnost osvobodit přijaté dary od daně z příjmů právnických osob, a tudíž příjem z přijatého daru nezdaňují.
- d) Zároveň jsou soukromé osoby motivovány k poskytování těchto darů a to snížením své osobní daně.

- e) Asi největší výhodou veřejně prospěšného poplatníka je možnost využití odčitatelné položky 30 %, která umožňuje spolkům použít ušetřenou daň k financování hlavní činnosti spolku. Pravdou je, že jen málo spolků ví o povinnosti využít odčitatelnou položku ve 3 následujících, zdaňovacích obdobích. To může při případné kontrole způsobit doměření daně včetně pokut.
- f) V určitých případech nemusí veřejně prospěšný poplatník podávat daňové přiznání a tím je snížena jeho administrativní zátěž.

Díky novému vymezení veřejně prospěšného poplatníka zanikla pro mnoho neziskových organizací možnost využívat výše zmíněných výhod. Je pravdou, že tyto organizace velice často zneužívaly nepřesnosti legislativy, i když fakticky na čerpání výhod neměly právo a jejich podpora poskytovaná daňovým zákonem byla tudíž bezdůvodná, např. společenství vlastníků jednotek.

Další problematikou je zdanění spolkem poskytnutého příspěvku či podpory daní z příjmů fyzických osob. § 4 odst. 1 písm. k) ZDP má za úkol vypořádat se se zneužíváním darů soukromých osob spolkům, kde má dárce osobní kontakt. Příkladem může být vytvoření neziskové organizace při soukromé společnosti, kdy účelem této neziskové organizace je poskytnout výhody veřejně prospěšného poplatníka soukromé osobě. Dle judikatury Nejvyššího správního soudu jde o zneužití veřejného práva některými osobami na úkor jiných. *„Založí-li osoby, mezi nimiž existují úzké příbuzenské vazby, spolek za tím účelem, aby prostřednictvím darů věnovaných tomuto spolku financovaly sportovní, kulturní a vzdělávací aktivity svých dětí, je nutno s ohledem na okolnosti případu vždy zvážit, zda odečtení hodnoty takového daru od základu daně podle § 15 odst. 8 zákona ČNR č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, není zneužitím práva“* (Rozsudek NSS, 2005, č. 1 Afs 107/2004).

I přes pozitivní úmysl této legislativy může dojít k negativním dopadům na celý neziskový sektor. Aktuální znění by teoreticky mohlo odradit legitimní dárce, na kterých je často neziskový sektor závislý. Dalším velkým problémem je nedostatečná informovanost neziskového sektoru o dané problematice, která může způsobit nedorozumění při případném vypořádání se s tímto problémem. Pravdou je, že kontrola správců daně nebyla na oblast zdanění příjmů a podpory, které poskytují spolky svým členům, dosud zaměřena.

Hrozby vycházející z nové legislativy byly již zmíněny výše, ale vzhledem k rozsahu působnosti NOZ je takovýchto rizik mnohem více. Některá mohou mít i likvidační důsledky, některá mohou mít formu finanční penalizace či může dojít ke kombinaci obou postihů. Důležitou změnou, kterou přinesl NOZ, je též vyšší odpovědnost statutárního orgánu. Statutární orgán je dle NOZ právně odpovědný za své jednání a neznalost neomlouvá. Proto je nutností každého statutárního orgánu se problematice podrobně věnovat, nebo delegovat svojí pravomoc na pověřeného profesionála (v oblasti daní, účetnictví a práva), který se patřičně s celou problematikou vypořádá. Problémem však může být nedostatek takovýchto profesionálů a také jejich vysoké finanční ohodnocení, které si nezisková organizace často nemůže dovolit.

Mezi konkrétní největší hrozby potom patří sankce při nesplnění požadované úpravy základních listin spolku či při absenci změny názvu, který nově musí obsahovat podstatu právní subjektivity spolku. Analýzou veřejného rejstříku bylo zjištěno, že celých 80 % zkoumaných sportovních spolků zatím neučinilo žádné kroky k vyrovnání se s novou legislativou a vystavují se tak nebezpečí finanční penalizace až 100 000 Kč či dokonce zrušení spolku. Pravdou zůstává, že při nedodržení termínu bude spolku poskytnuta dodatečná lhůta na nápravu, a teprve při nesplnění požadavků v této dodatečné lhůtě přijdou na řadu sankce.

Obecně je zažitý fakt, že se daně neziskového sektoru netýkají. To je však velký omyl, na který mohou nejen sportovní spolky doplatit. Jak již bylo zmíněno výše, veřejně prospěšný poplatník má daňové výhody, ale za určitých podmínek je stejně povinen k registraci k dani z příjmů právnických osob. Důvodem jsou příjmy z vedlejší ekonomické činnosti, která často doplňuje rozpočet sportovních spolků (pronájem prostor, poskytování služeb nečlenům za úplatu, pronájem sportovního zařízení atd.). V případě takovýchto příjmů je spolek kromě registrace k dani z příjmů povinný podat daňové přiznání. V případě nedodržení legislativy hrozí spolku vysoké pokuty od správce daně.

Problematika vlivu NOZ na život sportovních spolků na lokální úrovni je velice široká a rozhodně ji nelze podcenit. Vypořádání se s novou legislativou bude pro mnoho spolků rozhodujícím faktorem pro jejich přežití a nutno podotknout, že prozatím je připravenost celého neziskového sektoru na tyto změny velice nízká. Zajímavým podnětem pro navazující práci by určitě mohl být výzkum zjišťující dopady NOZ na sportovní spolky po lhůtě, ve které mají spolky upravit své dokumenty, včetně změny

názvu. Otázkou také zůstává, jak se sám stát postaví k celé problematice a zda bude benevolentní, nebo razantně zasáhne proti porušování práva.

7 ZÁVĚR

Cílem celé práce bylo zjistit vliv NOZ na život sportovních spolků na lokální úrovni. Neziskový sektor, zvláště pak ten sportovní, byl historicky vždy zásadním aktérem při prosazování práv a svobod českého národa. Spolky jsou základním kamenem sportovního sektoru v České republice a největším sdružovatelem mládeže i dospělých v aktivitách rozvíjejících osobnost jak mentálně, tak fyzicky.

NOZ zasáhl do života všech subjektů, nejenom sportovních spolků, protože je zcela odlišnou právní normou, než byl starý občanský zákoník z roku 1964, byť i tento občanský zákoník novelou v roce 1992 reagoval na změnu politického i občanského prostředí v České republice. Význam NOZ je podtržen i množstvím zrušených zákonů ve vazbě na jeho účinnost (bylo zrušeno přes 300 zákonů). V důsledku zavedení nové právní normy dochází ke změně vztahů občanů i podnikatelů na území České republiky. Z toho jednoznačně plyne, že NOZ zasáhl, a zasáhnout musel, i do života sportovních klubů.

Výzkum se zaměřil na konkrétní organizační, daňové, účetní a administrativní dopady na sportovní organizace v neziskovém sektoru. Polostrukturované rozhovory nejlépe objasnily celou situaci a také daly výzkumníkovi možnost upřesnění otázek, včetně uvedení důvodů pro každou specifickou odpověď. Zároveň výzkumník analyzoval současný stav adaptace sportovních spolků na NOZ a to prostřednictvím vytvoření přehledu změn stanov a názvu v rámci veřejného rejstříku přístupného na webových stránkách MS.

Na základě výzkumu se dá předpokládat, že spolky, které jsou určitým způsobem propojeny se soukromým sektorem (využívání specialistů a profesionálů soukromých firem) nebo spolky, o které je dobře postaráno v rámci zastřešujících organizací (Sokol, zastřešující asociace pobočných spolků) a spolky, které mají mezi svými členy účetní, daňové či právní profesionály ochotné spolku poskytnout svou expertní pomoc, mají větší pravděpodobnost, že se s celou problematikou legislativních změn správně vypořádají. Bohužel existuje mnoho sportovních spolků, které obdobné benefity využívat nemohou a pro ně bude, vzhledem ke znalostní, časové i finanční náročnosti, přizpůsobení se nové legislativě velice náročné až kritické. Tyto spolky budou vystaveny přímé hrozbě zavedené v souvislosti s NOZ, a to soudní likvidaci a finanční penalizaci.

Připravovaná novela NOZ MS odstraňuje některá problematická ustanovení, která musí být nezbytně upravena, neboť zasahují do právního postavení občanů a dalších uživatelů. Tato novela ovšem nezasahuje přímo do úpravy spolkového práva. (MS, 2015)

Obecně NOZ napomohl k modernizaci právního prostředí v České republice a zavedl novou legislativní terminologii občanského práva, čímž došlo také k přesnějšímu vymezení neziskového sektoru, včetně jednoznačné definice práv a povinností členů. Toto vymezení má za důsledek zvýšení průhlednosti celého sektoru a tedy i snížení možnosti zneužívání výhod veřejně prospěšného poplatníka. Na druhou stranu NOZ výrazně zvyšuje administrativní a finanční zatížení spolků. Dalším důležitým dopadem NOZ je eskalace náročnosti na právní a ekonomické povědomí členů statutárního orgánu, kterým se díky nové legislativě mnohonásobně zvýšila odpovědnost za jejich konání v rámci spolků.

Z provedeného výzkumu jednoznačně vyplynulo, že pro většinu sportovních klubů bude přechod na NOZ, a s ním spojené veškeré změny, velice složitý. Protože ještě po celý kalendářní rok 2016 mohou spolky v zákonné lhůtě upravit své stanovy, bylo by vhodné, aby došlo ke zvýšení osvěty ve vazbě na povinnosti zavedené NOZ např. mediální kampaní. Pasivita MS, které jako jedinou pomoc neziskovému sektoru vydalo upozornění na svých webových stránkách, vzniklému stavu nepřispívá. V návaznosti na nedostatečnou aktivitu ze strany státu, může dojít až k ohrožení funkčnosti NNS, jelikož nesplnění zákonných povinností vyvolá v krajní míře likvidaci těchto subjektů. Ověření toho, jak byly spolky připraveny na NOZ, a jak se vypořádaly s novými povinnostmi, dojde až po skončení běhu lhůt upravených NOZ.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použité literatury

1. DONOGHUE, Freda. 2003. *Nonprofit Organisations as Builders of Social Capital and Channels of Expression: the Case of Ireland*. 2003 ISTR Conference 2002 Working Paper Series. Baltimore: International Society for Third Sector Research, Johns Hopkins University.
2. FRIČ, Pavol. *Neziskový sektor v ČR: výsledky mezinárodního srovnávacího projektu Johns Hopkins University*. Praha: Eurolex Bohemia, 2001, 203 s. ISBN 80-86432-04-1.
3. FRIŠTENSKÁ, Hana. 2003. „Vývoj organizované filantropie po roce 1990“. In Marie Dohnalová, Jaroslav Malina, Karel Müller. *Občanská společnost: Minulost – současnost – budoucnost. Panoráma biologické a sociokulturní antropologie 17*. Brno: Nadace Universitas Masarykana, s. 145 -148.
4. HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2008, 407 s. ISBN 978-80-7367-485-4.
5. JENKINS, J. C. 1987. *Nonprofit Organizations and Policy Advocacy*. In Powell W. W. *The Nonprofit Sector: A Research Handbook*. New Haven: Yale University Press, 296-318. ISBN 0300109032.
6. KARDORFF, Ernst von (atd.), Uwe FLICK (atd.) a Ines STEINKE (atd.). *Qualitative Forschung: ein Handbuch*. Reinbek bei Hamburg: Rowohlt Taschenbuch, 2012, 767 s. Rowohlts Enzyklopädie. ISBN 9783499556289.
7. KRAMER, R. M. 1981. *Voluntary Agencies in the Welfare State*. Berkley, Los Angeles, London: University of California Press.
8. KÖSSL, Jiří, Jan ŠTUMBAUER a Marek WAIC. *Vybrané kapitoly z dějin tělesné kultury*. 3. vyd. Praha: Karolinum, 2008, 159 s. ISBN 978-80-246-1566-0.
9. MIOVSKÝ, Michal. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2006, 332 s. Psyché (Grada). ISBN 80-247-1362-4.
10. MÜLLER, Jiří. *Ekonomické prostředí pro občanský neziskový sektor v České republice: nadace a majetek: (materiál připravený pro Konferenci nadací v červnu 2000)*. Brno: Fórum dárců, 2000. 46 s.

11. NESNÍDAL, Jiří. *Občanský zákoník I. s komentářem: zákon č. 89/2012 Sb. Český Těšín: Poradce, 2012, 320 s. ISBN 978-80-7365-336-1.*
12. PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejný sektor - řízení a financování*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, 485 s. ISBN 978-80-7357-936-4.
13. PESTOFF, V. A. *Third sector and co-operative services. From determination to privatization*. In: *Journal of Consumer Policy*, 15 (1), p. 21-45. 2002. ISSN: 1573-0700.
14. POSPÍŠIL, Miroslav. *Neziskové organizace a jejich funkce v demokratické společnosti*. Brno: Společnost pro studium neziskového sektoru, 2009a, 32 s. ISBN 978-80-904150-3-4.
15. SALAMON, L., HEMS, L., atd. 2000. *The Nonprofit Sector: For What and for Whom? Working Paper of the Johns Hopkins Comparative Nonprofit Sector Project No. 37. Baltimore: The Johns Hopkins University Centre for Civil Society Studies.*
16. SCHERER, H. 2004. *Úvod do metody obsahové analýzy*. In Schulz, W., Reifová, I. a kol., *Analýza obsahu mediálních sdělení*. UK Praha: Karolinum, s. 29-50.
17. ŠKARABELOVÁ, Simona. *Definice neziskového sektoru: sborník příspěvků z internetové diskuse CVNS*. Brno: Centrum pro výzkum neziskového sektoru, 2005, 52 s. ISBN 80-239-4057-0.
18. ŠVAŘÍČEK, Roman a Klára ŠEĐOVÁ. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2007, 377 s. ISBN 978-80-7367-313-0.
19. WOLPERT, J. 2001. *The Distributional Impacts of Nonprofits and Philanthropy. Measuring the Impact of the Nonprofit Sector*. In Flynn, P., Hodgkinson, V. A. (eds). *Measuring the Impact of the Nonprofit Sector*. New York: Kluwer Academic, 123-161. ISBN 0306465485.

Seznam použitých internetových zdrojů

1. AIDA Czech Republic z.s. *Stanovy AIDA Czech Republic z.s.* [online]. Praha, 2014 [cit. 2015-11-15]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=17752889&subjektId=817054&spis=875666>.

2. *AIDA - freediving, nádechové potápění* [online]. Praha, 2007 [cit. 2015-11-15]. Dostupné z: <http://www.aida-czech.cz/index.php>.
3. Asociace turistických oddílů mládeže České republiky. *Stanovy Asociace turistických oddílů mládeže České republiky* [online]. Praha, 2015 [cit. 2015-11-15]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=21211383&subjektId=739549&spis=324779>.
4. BOYCE, Carolyn a Palena NEALE. *Conducting in-depth interviews: A Guide for Designing and Conducting In-Depth Interviews for Evaluation Input*. Pathfinder international tool series [online]. 2006, (2) [cit. 2015-10-11]. Dostupné z: http://www2.pathfinder.org/site/DocServer/m_e_tool_series_indepth_interviews.pdf.
5. BRICKI, Nouria a Judith GREEN. A Guide to Using Qualitative Research Methodology. *Medecis sans frontieres* [online]. 2009 [cit. 2015-10-10]. Dostupné z: <http://hdl.handle.net/10144/84230>.
6. Co je asociace TOM? *Asociace turistických oddílů mládeže* [online]. Praha, 2002, [cit. 2015-11-15]. Dostupné z: <http://www.a-tom.cz/asociace-tom/co-je-asociace-tom>.
7. Český olympijský výbor. *Historie* [online]. Praha, 2015 [cit. 2015-10-31]. Dostupné z: <http://www.olympic.cz/text/10--historie>.
8. Český střelecký svaz, z. s.. *Stanovy Českého střeleckého svazu* [online]. Praha, 2015 [cit. 2015-11-14]. Dostupné z: http://www.shooting.cz/pdf/stanovy_css_2015_overene.pdf.
9. Český statistický úřad, *Albertina - Firemní monitor* [online]. Praha, 2015 [cit. 2015-10-31]. Dostupné také z: http://www.neziskovsky.cz/data/stat_NNO_tabulka_1990_2012txt12780.pdf.
10. ČR. *Důvodová zpráva pro vládu*. In: Zákon č. 586/1992 Sb. zákon o daních z příjmů [online]. 2014. Dostupné také z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/regulace/dane/danova-legislativa/2014/ministerstvo-financi-predlozilo-vlade-na-18268>.
11. ČR. *Pokyn GFŘ D-22 k jednotnému postupu při uplatňování některých ustanovení zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů*. In: Zákon

- č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů [online]. Praha, 2015. Dostupné také z: http://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-zakony/Pokyn_GFR_D-22.pdf.
12. ČR. *Výkladové stanovisko č. 22 Expertní skupiny Komise pro aplikaci nové civilní legislativy při Ministerstvu spravedlnosti ze dne 9. 4. 2014: Podnikatel podle občanského zákoníku*. In: § 420 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník [online]. 2014. Dostupné také z: http://obcanskyzakonik.justice.cz/images/pdf/Stanovisko_22.pdf.
13. DEVEROVÁ, Lenka. *Studie pro Koncepti politiky vlády vůči nestátním neziskovým organizacím do roku 2020, týkající vývoje legislativy: Vláda České republiky* [online]. 2014 [cit. 2015-10-17]. Dostupné z: http://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/dokumenty/studie_deverova_legislativa_pro_web.pdf.
14. DVOŘÁKOVÁ, Ilona. 2010. Obsahová analýza / formální obsahová analýza / kvantitativní obsahová analýza. *AntropoWebzin* [online]. (2) [cit. 2015-10-25]. ISSN 1801-8807. Dostupné z: <http://www.antropoweb.cz/cs/obsahova-analyza-formalni-obsahova-analyza-quantitativni-obsahova-analyza>.
15. GAZDÍK, Jan a Luděk NAVARA. Bylo to jinak, říká historik o atentátu na Heydricha. *IDNES.cz* [online]. Praha, 2012 [cit. 2015-11-17]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/atentat-na-heydricha-nazor-historika-ds5-/domaci.aspx?c=A120519_1780273_domaci_wlk.
16. HÁJKOVÁ, Alena. Teoretické minimum k úpravě poměrů občanských sdružení od účinnosti nového občanského zákoníku. *Česká rada dětí a mládeže* [online]. Praha: Česká rada dětí a mládeže, 2013 [cit. 2015-10-09]. Dostupné z: <http://noz.crdm.cz/download/CRDM-manual-OZ.pdf>.
17. Historie - KVS Praha. *KVS Praha* [online]. Praha, 2014 [cit. 2015-11-15]. Dostupné z: <http://www.kvspraha.cz/index.php/historie>.
18. Historie Sokola a tenisu v Sedlčanech. *TJ Sokol Sedlčany - tenisový klub* [online]. Sedlčany, 2007 [cit. 2015-11-15]. Dostupné z: <http://www.tjsokolsedlcany.tenisklub.cz/index.php?id1=11>.
19. *Hravě žij zdravě* [online]. Praha, 2015 [cit. 2015-11-15]. Dostupné z: <http://www.soutez.hravezijzdrave.cz/index.php>.

20. Juniorský maraton 2016. *RunCzech* [online]. Praha, 2015 [cit. 2015-11-15].
Dostupné z: <http://www.runczech.com/cs/akce/juniorsky-maraton-2016/index.shtml>.
21. Juniorský maratonský klub, z. s. *Stanovy Juniorského maratonského klubu* [online]. Praha, 2015 [cit. 2015-11-15]. Dostupné z:
<https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=40657360&subjektId=759195&spis=344449>.
22. Koncepce státní politiky v tělovýchově a sportu v České republice: Usnesení vlády č.2/1999 ze dne 6.ledna 1999. *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. Praha, 1999 [cit. 2015-10-31]. Dostupné z:
<http://www.msmt.cz/sport/koncepce-statni-politiky-v-telovychove-a-sportu-v-ceske-republice>.
23. KÖSTELOVÁ, Ivana. *Srovnání podmínek pro vývoj neziskového sektoru v České republice a Slovenské republice po rozpadu ČSFR: Vztah státu a NNO* [online]. Praha, 2006 [cit. 2015-10-31]. Dostupné z:
<https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/56143/>. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí práce Mgr. Magdaléna Jantulová.
24. Klubový řád - KVS Praha. *KVS Praha* [online]. Praha, 2014 [cit. 2015-11-15].
Dostupné z: <http://www.kvspraha.cz/index.php/klubovy-rad>.
25. Legislativní rada Českého olympijského výboru. Právní úprava spolků dle nového občanského zákoníku: Konkrétní doporučení pro sportovní organizace – občanská sdružení. *Česká unie sportu* [online]. 2013 [cit. 2015-10-10]. Dostupné z:
<http://www.cuscz.cz/files/475ZmZ.pdf>.
26. Ministerstvo Financí České republiky. Informace k výkladu ustanovení § 38a zákona č. 563/1991 Sb. v souvislosti s rekodifikací soukromého práva. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. 2014 [cit. 2015-10-16]. Dostupné z:
<http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/regulace/ucetnictvi/legislativa-v-ucetnictvi/2014/informace-k-vykladu-ustanoveni--38a-zako-17947>.
27. MYSLIKOVJAN, David. Osečanská šlapka je stále populární, náves opět zaplavili cyklisté všech věkových kategorií. *Sedlčanský kraj* [online]. 2001, 2015-11-21, **22**(35): 8 [cit. 2015-11-21]. Dostupné z: http://www.sedlcansky-kraj.cz/files/files_15801742.pdf.

28. *Osečanská šlapka* [online]. 2015 [cit. 2015-11-21]. Dostupné z:
<http://www.osecanskaslapka.cz/index.php>.
29. Podání do veřejného rejstříku. In: *Zákon, č. 221/2015 Sb., zákon o účetnictví*. 2014. Dostupné také z: <https://or.justice.cz/ias/ui/podani>.
30. POSPÍŠIL, Miroslav. *History of the Czech Nonprofit Sector* [online]. Brno, 2009 [cit. 2015-10-30]. Dostupné z: http://cvns.econ.muni.cz/prenos_souboru/is/soubory/web/97-scan2-history-cz-update09.pdf.
31. PROUZOVÁ, Zuzana. *Data a fakta o neziskovém sektoru v ČR: Studie pro Koncepti politiky vlády vůči NNO do roku 2020 (verze k 1. 3. 2015)* [online]. Brno, 2015 [cit. 2015-10-31]. Dostupné z:
http://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/dokumenty/studie_prouzova_data_a_fakta_o_neziskovem_sektoru_1.pdf.
32. *Qualitative Forschung: ein Handbuch* [online]. Reinbek bei Hamburg: Rowohlt Taschenbuch, 2012, 767 s. [cit. 2015-10-11]. Rowohlts Enzyklopädie. ISBN 978-349-9556-289. Dostupné z: http://hitzler-soziologie.de/pdf/Publikationen_Ane/3-26-1.pdf.
33. *Rozsudek NSS č. 1 Afs 107/2004* [online]. Brno, 2005 [cit. 2015-11-21]. Dostupné z: http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2004/0107_1Afs_0400048A_prevedeno.pdf
34. Ministerstvo spravedlnosti. *Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, a další související zákony: Sněmovní tisk č. 642* [online]. In: Praha, 2015 [cit. 2015-11-21]. Dostupné z:
<http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=7&CT=642&CT1=0>.
35. *Sportovně střelecký klub Benešov* [online]. Benešov, 2011 [cit. 2015-11-14]. Dostupné z: <http://sskbn.webnode.cz/>.
36. Sportovní klub Háje z. s. *Stanovy Sportovního klubu Háje z.s.* [online]. Praha, 2015 [cit. 2015-11-20]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=39089389&subjektId=754901&spis=340147>.
37. Statistika ČUS. *ČUS* [online]. Praha, 2014 [cit. 2015-11-17]. Dostupné z:
<http://www.cuscz.cz/o-nas/statistika.html>.

38. Statistika počtu NNO v letech 2014 a 2015 podle údajů
ČSÚ. *Neziskovky.cz* [online]. Praha, 2015 [cit. 2015-11-17]. Dostupné z:
http://www.neziskovky.cz/data/Statistika_poctu_NNO_2014-2015txt15278.pdf.
39. *TJ Tatran Sedlčany* [online]. Sedlčany, 2010 [cit. 2015-11-15]. Dostupné z:
<http://www.tatransedlcany.cz/>.
40. Tělocvičná jednota Sokol Sedlčany. *Stanovy ČOS* [online]. Praha, 2015 [cit. 2015-11-15]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=17835101&subjektId=825585&spis=350203>.
41. TRLIČÍKOVÁ, Michala. *Spolky a jejich postavení dle nového Občanského zákoníku*. Evropský sociální fond v ČR [online]. 2013 [cit. 2015-10-10]. Dostupné z: <file:///C:/Users/%C5%A0imon/Downloads/P3%20-%20Spolek%20jakozto%20nastupce%20obcanskeho%20sdruzeni.pdf>.
42. VAJDOVÁ, Tereza. *Zpráva o neziskovém sektoru v České republice* [online]. Praha, 2003 [cit. 2015-10-31]. Dostupné z:
file:///C:/Users/%C5%A0imon/Downloads/Zprava_o_neziskovem_sektoru_v_CR.pdf.
43. Veřejný rejstřík a sbírka listin. *Justice.cz: Ministerstvo spravedlnosti České republiky* [online]. 2014 [cit. 2015-11-20]. Dostupné z:
<https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-%24firma?navez=Zadejte+n%C3%A1zev+subjektu+nebo+I%C4%8CO>.
44. ZETNER, Jakub. *Dějiny Sokola v Libochovicích* [online]. 2006 [cit. 2015-10-30]. Dostupné z: <http://www.tjsokol-libochovice.cz/index.php?sid=11>.

Seznam použitých zákonů

1. Zákon č. 89/2012 Sb., nový občanský zákoník.
2. Zákon č. 3/2002 Sb., zákon o církvích a náboženských společnostech.
3. Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník.
4. Zákon č. 586/1992 Sb., zákon České národní rady o daních z příjmů.
5. Zákon č. 563/1991 Sb., zákon o účetnictví.
6. Zákon č. 221/2015 Sb., zákon o účetnictví.

7. Zákon č. 235/2004 Sb., zákon o dani z přidané hodnoty.
8. Zákon č. 83/1990 Sb., zákon o sdružování občanů.
9. Zákon č. 280/2009 Sb., zákon daňový řád.
10. Zákon č. 115/2001 Sb., zákon o podpoře sportu.
11. Zákon č. č. 304/2013 Sb., zákon o veřejných rejstřících.
12. Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech,
13. Zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech.
14. Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník.

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ACR - Aida Czech Republic z.s.

ATJ - Asociace tělovýchovných jednot

ČOS - Česká obec sokolská

ČOV - Český olympijský výbor

ČSK - Český svaz kanoistů

ČSPS - Český svaz plaveckých sportů

ČSTV - Český svaz tělesné výchovy

ČSS - Český střelecký svaz

ČSÚ - Český statistický úřad

ČUS - Česká unie sportu

EK - Evropská komise

GFŘ - Generální finanční ředitelství

HŽZ - Hravě žij zdravě o. s.

JMK - Juniorský maratonský klub, z.s.

KVS - Klub vodních sportů

MF - Ministerstvo financí České republiky

MS - Ministerstvo spravedlnosti České republiky

MŠMT - Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky

NNO - nestátní neziskové organizace

NNS - nestátní neziskový sektor

NOZ - Nový občanský zákoník

NSS - Nejvyšší státní soud

OH - Olympijské hry

OSF - Občanské sdružení Fidibus

SK - sportovní klub

SSKB - Sportovně střelecký klub DDM Benešov
STSC - Středisko technických sportů a činností
SVAZARM - Svaz pro spolupráci s armádou
TJ - tělovýchovná jednota
TJSS - Tělocvičná jednota Sokol Sedlčany
TJT - Tělovýchovná jednota Tatran Sedlčany
TOM - Asociace TOM č. 19206 Špacírek Sedlčany
ÚNTV - Ústřední národní tělovýchovný výbor
YMCA - Young Men's Christian Association
ZD - základ daně
ZDP - Zákon o dani z příjmů
ZSO - Zákon o sdružování občanů
ZU - Zákon o účetnictví

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: dotazník

Příloha č. 2: registrace stanov spolku

Příloha č. 3: daňové přiznání k dani z příjmů právnických osob za rok 2016

Příloha č. 4: výkaz zisků a ztrát NNO - formulář

Příloha č. 5: rozvaha NNO - formulář